

Šiame numery

Ar bibliotekos ir arkos dings smėlyje?

Religinės patirties beieškant.

Nauja Jono Aisčio poezija

Vladas Jakubėnas apie

R. Lampsatytės rečitalį.

Žemės pasiuntinys į Marsą.

J. Gliaudos "Sunkiausiu keliu".

Spygliai ir dygliai.

Kertinė paraštė

Ar bibliotekos ir arkos dings smėlyje?

Pasaulio ir mūsų kultūros ir meno istorijoj, jei ieškosime panašios eros į nūdienę, vargu ar rasime. Šiandien yra jaučiama tokia milžiniška ideologinė kova, kad ji atspindi spaudoj, kurioje draugų ir priešių ideologija maišoma su kultūra, gynyba su kūryba, tauta su valstybe ir t.t. Ir taip kartais labai sunku susigaudyti, kur prasideda ginčas ir kur baigiasi jo uodega. O norėtusi žinoti, ir tuomet atsiverti istoriją, ieškodamas joje ko nors panašaus į nūdienę.

Bet tik šį tą randi. Pvz. dažnai istorijoj net sužlugdytas priešas nebuvo traukiamas. Štai, buvo laikai, kai romėnai po graikų užkariavimo ne tik nesigėdijo graikų kultūros, bet ją studijavo, kai ką perėmė ir keistai nežiūrėjo į tuos, kurie knisosi prieš archyvuose. Ar šiandien tai įmanoma?

Vėl buvo laikai, kai barbarai tremė sukaupę kultūros lobyną ir dulkės po šitmečių pavirto smėliu užnešdamos net iki pusės triumfalinės Romos arkos ir bibliotekas. Barbarai, nežinodami kas yra archyvai, papirusais įdegdavo lauzus, norėdami pasišildyti. Tikriausiai mums negaila romėnų santvarkos ir tikriausiai mes nenorėtume joje gyventi, kaip krikščionys, bet gaila to, ką nio-kiojimuos istorija ir kultūra prarado.

Ar trintis, panaši į nūdienę, dažnai pasirodydavo?

Atrodo, jog buvo panašių momentų, kada įtampos ir perkainojimo metu buvo nieko nepaisoma, nesveržiama. Juk renesanso metu buvo karšti ginčai dėl viduramžių perkainojimo. Buvo ir anglų 16 šm. gana išmintingas Rights of Man perversmas. Buvo ir karšta Prancūzų revoliucija. Laikai po jos buvo gana panašūs į dabartį, kai labai sulėtintai ir su kontrole ateidavo visos naujė-

P. Mln.

RELIGINĖS PATIRTIES BEIEŠKANT

Leslie Dewart tikėjimo pagrindai

VYTAUTAS BAGDANAVIČIUS, MIC

Susidomėjimo priežastis

Kodėl aš susidomėjau L. Dewarto tikėjimo pagrindais? Bendorji to susidomėjimo priežastis, būtų galima sakyti, yra jo egzistencializmas. Nesitikėjau aš pas jį rasti nei labai vertingos Dievo aptarties, nei jo būvimo įrodymų. Bet, kaip iš šios tikrovės mąstytojos, aš norėjau sužinoti, kaip Dievas, ar tikėjimas į jį, yra žmogaus pergyvenamas.

Susirūpinti tikėjimo išgyvenimo klausimu šiandien mus skatina daug priežasčių. Visų pirma, plačiai pasklidusi bedievybė liudija, kad daug žmonių Dievo šiandien iš viso neišgyvena. Šalia to, ir tikinčiųjų tarpe mes stokojame Dievo išgyvenimo teologijos ar bent psichologijos. Jeigu Jūs ateisite pas kunigą ir pasakysite, kad esate turėjęs kokią religinę patirtį, ar kad jūs malda buvo išklaudyta kokių nors juntamu būdu, jis pažiūrės į jus įtartinu žvilgsniu ir pamany, ar nereikia Jums pasitikrinti sveikatą pas psichiatrą. Nors tas pat kunigas bus ne kartą skatinęs jus melstis ir užtikrinęs jums maldos išklausymą. Šis pavyzdys liudija, kad mūsų religija yra gera principų sistema, bet nėra gyvenimo patirtis.

Gal būt, dėl tos priežasties šiandien jaunojoje kartoje yra apstu religinių sąjūdžių, kurie išimtinai telkiasi prie religijos išgyvenimo ir visai nesidomi religija, kaip tiesa, kaip mokslu.

Šitos buvo priežastys, kad aš apie porą metų savo mąstymams medžiagą ėmiau iš Dewart veikalo: "Foundations of Belief", (Herder and Herder, 1969) norėdamas tokiu būdu daugiau sužinoti apie religinę patirtį.

Būties klausimas ir pažinimo klausimas

Kad galėtume teisingiau įvertinti Dewarto religinės patirties mokslą, turime bent bendrą žvilgsnį susipažinti su jo filosofijos pagrindais. Jis nesivaržo, sakydamas, kad griau-na tradicinę galvoseną, galiojusią mūsųose nuo klasikinės Graikijos laikų. Jis keičia dviejų pagrindinių sąvokų supratimą: būties ir pažinimo. Dievui mes negalime taikinti būties sąvokos. Ir toliau, mes turime pakeisti pažinimo sąvoką. Ligi šiol mes per daug buvome susidomėję įvairių objektų pažinimu, dabar mes turime susidomėti savęs pažinimu: užsimti savo sąmone. Šalia to, mūsų pažinimas nėra pilnaprasmis. Mes negalime sakyti, kad pažįstame dalykus taip, kaip jie yra, juos įimdami savin.

Ligi šiol filosofijoje galiojo pažiūra, kad visi dalykai turi savotišką bendrą vardiklį, kuriuo yra Būtis. Ir apie visus daiktus ir apie Dievą buvo galima sakyti, kad jie yra būtis. Tik pasaulio būtis neturi savyje buvimo pagrindą, o dieviškoji būtis yra kartu paties savo buvimo priežastis. L. Dewart nori mus įtikinti, kad mūsų kultūra turi atsakyti šitokios būties sampratos, ateinančios iš graikiškos filosofijos, kuri yra per daug plati, per daug aiš-

ki ir nėra įrodoma. Mūsų patirtis neduoda pagrindo manyti, kad tokia plati bendrybė, kurioje tilptų kiekvienas objektas ir Dievas, būtų galima. Tokios būties mes nesutinkame. Mes sutinkame tik kintančias būtis, kurios šiandien yra, o rytoj jų nebus.

Tradicinės filosofijos požiūris, kad mes galime pažinti daiktų esmes, Dewart taip pat atmeta. Jis sako, kad mes tik susiliečiame su daiktų esmėmis, o ne jas pasisaviname, kaip buvo laikoma gana visuotinai iki Kanto laikų. Bet tuo nereikia labai ir rūpintis, pagrindinis pažinimo uždavinys žmogui yra pažinti

save, stebėti savo dvasinį brendimą.

Šitaip aptaręs būtį ir pažinimą, Dewart apie Dievą sako, kad jis nėra būtis. Bet kas tada jis yra? Jis yra realybė. Kas yra ta realybė? Tai yra kažkas, esantis anapus būčių. Dievas, nebūdamas būtimi, negali būti tokio mūsų pažinimo objektu, kuriuo mes pažįstame atsitiktines, pasaulyje esančias, būtis.

Krikščioniui, nepasisavinusiam egzistencinės filosofijos galvosenos, šios Dewart pažiūros atrodo nesuprantamos. Tačiau, žvelgiant į egzistencinę filosofiją, jos yra gana nuoseklios. Ši filosofija būtimi vadinama tik žemišką, atsitiktinę būtį, ku-

ri anapus šio pasaulio nesiekia. Tačiau ji nėra taikintina Dievui. Dieviškoji realybė tačiau daro tam tikros įtakos pasauliui.

Nelaikydamas Dievą būtimi, L. Dewart nori suteikti mums didžiulės reikšmės pasitarimą. Jis gali padėti išspręsti bedievybės problemą. Einant šia filosofija, ir bedievis gali būti laikomas tikinčiu žmogui, jeigu jis ieško savo gyvenimo prasmės.

Tai sakydamas, L. Dewart mano, kad ant šios filosofijos pagrindo tikimukart žmonijoje yra atsiradusi tikrai katalikiškos (t. y. visuotinės i

vien graikiškos) religijos galimybė (346).

Iš tikrųjų, Dievybės supratimas ne būties prasme nėra naujas dalykas žmonijos religijų istorijoje. Panašiai yra mokes vienas iš dviejų didžiųjų Kinijos religijų išminčių, Lao-tse, kuris yra sukūręs Taoizmo religiją. Jis gyveno apie 600 m. prieš Kr. L. Dewart tai žino ir to nesibaido. Laotsei Dievybė yra taip pat kažkas visiškai neaptariamo ir neturinčio jokio turinio. Ji nieko neveikia, tačiau iš jos kyla matomas pasaulis. (Pal. M. Edar, Christus und die Religionen der Erde, III 341 psl.). Panašiai Dievo supratimą L. Dewart siūlo krikščionijai vietoj ligi šiol galiojančios transcendentinės būties sąvokos.

Žmogaus samprata

Susipažinę su L. Dewart Dievo samprata, dabar pažiūrėkime, kaip jis supranta žmogų. Žmogus jam yra problema paties žmogaus aktyse. Žmogus yra kintanti būtis, tai reiškia, kad jis yra evoliucionuojanti ir istorinė būtis.

Žmogus tobulėja tiek, kiek jis įsisąmonina, kad jis netelpa šiame matomajame pasaulyje. Jo įsisąmoninimas vyksta, jam susiliečiant su transcendentine realybe. Regimasis pasaulis yra chaosas. Jis yra absurdiškas. Tai yra bendra egzistencialistų pažiūra. Jai giminingos yra modernios kultūros apraiškos: kaip absurdo teatras, sąsąmonės literatūra, abstraktinis menas. Tačiau L. Dewart atsisako iš absurdo daryti žmogaus gyvenimo taisyklę. "Galutinė prasmė negali būti absurdiškumas, nes absurdiškumas, paimitas kaip dėsni, liaujasi buvęs absurdišku" (438 psl.). Jis tada pasidaro sistema.

Žmogus eina į savęs išsipildymą, kurio jis pasiekia, peržengdamas regimojo pasaulio būtį. Gyvendamas šiame pasaulyje, žmogus keičiasi kartu su juo (341). Turint prieš akis šiuos abu dalykus, negalima žmogaus aptarti. Žmogus nežino, kas jis iš tikro yra. To nežinodamas, jis neturi su savim teisingo santykio.

Kuo labiau žmogus save atranda, tuo labiau jis darosi žmogus. Šį kelią turi atlikti kiekvienas žmogus asmeniškai. Dėl to būdingesnis dalykas žmogui yra, kada jis įsigyja savęs sąmonę, negu kad jis įsigytų įvairių išorinių pažinimų (318). Visoks pažinimas, kurio žmogus gali pasiekti, nėra dalykų esmės pasisavinimas, bet tik susilietimas su jais. Dėl to tiesos ir klaidos priešinys yra nereikalingas pertempimas. "Ši opozicija nėra radikali" (314). Ji yra tik istorinio pobūdžio dalykas. Vienu laiku tai gali būti teisinga, kitu — klaidinga. Kai tuo tarpu "natūralinėje dalykų eigoje nėra vietos klaidai" (313).

Tuo pasiremdamas, L. Dewart skelbia visuotinę toleranciją ir smerkia visokį tolerancijos trūkumą, kuris būtų grindžiamas filosofiniais formulavimais ar dogminiais principais (308). Žmogaus protas yra klaidingas iš savo prigimties. Jis yra vertingas tik kaip tiesos siekimo pastanga (332).

Tradicinė krikščioniška pažiūra į proto galią skiriasi nuo šios tuo, kad ji protą laiko iš esmės pajėgiu pažinti tiesai, bet tik sukludytu gimtosios nuodėmės.

Patirtis ir tikėjimas

Dabar pereikime prie klausimo, kuriam atsakymo mes ir galime tikėtis iš egzistencialisto filosofo. (Nukelta į 2 psl.)

Vytautas Kašuba

Kryžiaus stotis (alavas)

Nuotr. V. Maželis

Religinės patirties beieškant

(Atkelta iš 1 psl.)

Kaip patirtis gali kalbėti apie Dievą? "Kokio pobūdžio yra patirtis, iš kurios kyla tikėjimas — ir ar patirtis nepasilekia užnugary, kai iš jos kyla tikėjimas? Trumpai: kuo reikia tikėti ir kokia prasme tikėjimas gali būti patirtinis dalykas, jei jis iš viso tokiu gali būti?"

Taip klausimą kelia pats L. Dewart. Ir ieškodamas atsakymo į šį klausimą, jis yra nuomonės, kad ligšiolinė filosofija yra kalta už tai, kad patirties vaidmuo tikėjimo praktikoje nebuvo išryškintas. "Metafizika iš tikrųjų yra atsakinga už tai, kad Dievas pasiliko anapus bet kokios galimos patirties" (444).

Tačiau, raiškinant patirties vaidmenį tikėjime, susitinkama su visa eile kitų sunkumų. Tikėjimas tada gali pasidaryti daug kas, jis gali pasidaryti vien žmogaus svajone ar jo poezija. Panašiai yra atsiklę senovėje Indų religijoje, kurioje poezija yra laikoma pasaulį kuriančiu Dievu. Šalia to, išryškinant patirtį, tikėjimas gali pasidaryti įvairių būrininkavimų rinkinys, lengvabūdiškai priskiriamas gyvenimo reiškiniams religinė prasme. Jis gali išvirsti pigia mistika. Atrodo, kad šiuo keliu L. Dewart nenori eiti. Taip pat raiškinant patirties reikšmę tikėjime, galima pakrypti į mokslo pusę ir jį padaryti tikėjimo nešėju. To pasekmėje, vienu ar kitu keliu, Dievas pasidarys tas pat, kas pasaulis. Neatrodą, kad ir šiuo keliu L. Dewart norėtų eiti. Kokiu tad būdu jis gali rasti tikėjimą patirtiniame gyvenime?

Į religinę patirtį žmogus, L. Dewart supratinu, ateina per savo sąmonėjimą. Žmogus jo supratinu, kaip matėme, tiek darosi žmogus, kiek jis rūpinasi save atrasti, suprasti savo prasme. Žmogus, ieškodamas savęs, pats save kuria (447). Bet žmogus nėra uždaras. Dėl to žmogus, rūpindamasis savo paties supratinu, sueina į sąlytį su antgamtine realybe, t. y. Dievu. Žinoma, žmogus sąmonėdamas gali pasitenkinti tik savo paties būtimi ir iki Dievo neprieiti. Tačiau Dewart'o filosofijoje įsėina, kad "įsąmoninti savimi, yra tas pat, kas įsąmoninti Dievą" (426). Dėl to jis gali tam tikra prasme kalbėti apie bedievių religingumą. Šitaip supratęs žmogaus pastangą atrasti save, kiekviena žmogaus patirtis gali būti ir religinė patirtimi.

"Religinė patirtis savo esmėje ir pagrindinėje formoje yra ne kas kita, kaip paprasta kasdienė patirtis tiek, kiek ji yra kilusi iš tikėjimo" — sako L. Dewart. Su tuo mes galėtume sutikti, nes čia jis turi galvoj, kad tikėjimas ateina į patirtį iš kitur. Bet tuojau pat jis sako, kad ir iš patirties kyla tikėjimas: "Greičiau tai yra paprastas kasdieninės patirties pobūdis, iš kurio kyla tikėjimas" (426). Nes kiekvienas sąmonėjimas žmogų pastato tam tikroje situacijoje arba perspektyvoje, tokiu būdu suveddamas jį į sąlytį su realybe (Dievu)" (426).

Šitaip kalbėdamas apie patirtį ir religiją, tačiau L. Dewart žino, kad jis čia derina toli vienas nuo kito stovinius dalykus. "Sąmonėjimas gali pasiekti Dievą". Ir dieviškoji realybė gali būti išgirsta, kai ji kalba paprasta egzistencine kalba. Tačiau Dievas vis tiek pasilieka paslaptinę. Jo paslaptinę gamtą atsiskleidina dalykas, bet jo pati prigimtis.

Istorija ir Bažnyčia

Iš to, kad Dievas yra pasiekiamas žmogui jo sąmonės augimo keliu, seka dvi praktiškos išvados. Viena iš jų yra ta, kad žmonijos istorija su visais savo įvykiais yra ne kas kita, kaip Dievo malonė. Ir antra, kad tikėjimas turi visuomeninį pobūdį, kurio išraiška yra Bažnyčia.

Istorija L. Dewart supranta kaip žmonijos tobulėjimo procesą. Istorija tokiu būdu kuria patį žmogų.

Dėl to ir Evangeliją reikia pirmoje eilėje suprasti kaip šios istorijos reiškinį. Krikščioniškas tikėjimas turi visus duomenis būti realiu, turinčiu konkretų santykį su kasdienės gyvenimu. Evangelija nėra kas nors iš šalies pridėta istorijai. Dievas taip yra sukūręs pasaulį, kad jo kūrime dalyvautų ir žmogus, savo buveinę turėdamas istorijoje. Dievo malonė taigi yra Dievo įsiveržimas žmonijos istorijon. Arba, kitaip tą santykį aptariant, tai yra žmogaus įsiterpimas į Dievo realybę. Pagrindinis šios filosofijos noras yra, kad "tikėjimas, būdamas atgamtinis, dėl to neturi liautis buvęs patirtiniu" (457).

Kovodamas prieš gyvenimo ir tikėjimo atskyrimą vienas nuo kito, L. Dewart yra gerai nusiteikęs įvertinti Bažnyčios vaidmenį. Religinė patirtis nėra vien asmeninė: "Tikintysis turi mokėti pasinaudoti ir bendrine patirtimi... nes tikėjimo pagrindas yra bendrinė patirtis" (462). Šiais žodžiais L. Dewart uždaro kelią religinei patirčiai išsivirti vien asmenine keistenybe.

Taigi "tikėjimas būtinai turi socialinį ir istorinį matavimą. Žmogaus religinė raida negali vystytis išdidžioje asmens uždarmoje. Mes negalime tikėtis privatus aprašyti kiekvienam individui. Panašiai, kaip mes nesitikime, kad mokslinės, filosofinės ar kitokios tiesos būtų apreiškintos kiekvienam žmogui privčiai ir individualiai" (452). Kitose vietose L. Dewart duoda pavyzdį, kad ne kiekvienas turi išrasti radiją, bet kiekvienas gali naudotis radijo aparatu. Turėdamas tai prieš akis, jis sako: "Krikščioniškas tikėjimas turi būti tikėjimas į Bažnyčią, ir už tai nėra reikalo atsisprinėti. Nes krikščionims Bažnyčia visuomet yra buvusi tikėjimo objektu, kaip pats Dievas" (453).

Aš manau, kad tradicinis teologas, nors ir vertindamas Bažnyčią,

nedrįstų taip daug apie ją pasakyti. Tačiau L. Dewart Bažnyčią suprantą ne popiežių, vyskupų ir kunų, bet visą pasaulinę tikinčiųjų bendruomenę. Tarp kitko, jis atsisako vadinti Bažnyčią motina, kaip priprasta ligi šiol; jis ją norėtų vadinti tėvyne (453).

Kritika

Kaip mes turime vertinti Leslie Dewart filosofiją? Manysiu, kad tas vertinimas turėtų būti dvilypis. Jo pastangos Dievui nepripažinti būties sąvokos ir žmogui nepripažinti principinės galios pažinti tiesą, nėra pagrįstos. Negana to, jas priėmus, tikėjimo problemos ne palengvėtų, bet dar pasunkėtų.

Pasiūlymas panaikinti esamą būties sampratą filosofijoje ir teologijoje būtų panašus pasiūlymui atsisakyti vieneto sąvokos matematikoje. Nes vieneto taip pat nėra niekas matęs daiktų pasaulyje. Tačiau, kaip žinome, ant šios matematinės sąvokos stovi įvairūs matematikos rūmai.

Tiesa, kad būties filosofija turi sunkumų. Net Tomas Akvinietis, kuris daug ją naudojo, nelaiko jos žmogui lengvai įsigijamu dalyku. Tačiau, atsisakius būties sampratos, prisieina paneigti Dievui ir asmens sąvoką (480), nes asmuo yra tobuliausia būtis. Netekus religijoje dieviškojo asmens, visa Islamo, Žydų ir Krikščionių religija, kuri santykiauja su Dievu, kaip su asmeniu, netektų savo protingos atamos.

Panašiai neigiamai religiniam gyvenimui atsilieptų ir atmetimas žmogui principinio sugebėjimo pažinti tiesą, paliekant jam galimybę tik ieškoti tiesos ir geriausiu atveju tik susiliesti su ja. Reikia sutikti, kad tokiu atveju daugelis mūsų ginčų pasibaigtų ir nesantaikos sumažėtų. Tačiau, kyla klausimas, ar

tai nebūtų žmogaus pažeminimas? Ar, atribotas principu nuo tiesos pažinimo, žmogus galėtų būti nuolat žengiantis pažangos keliu, kaip to nori L. Dewart?

Tačiau, padarę šiuos atsiribojimus, mes turime pasakyti, kad L. Dewart filosofija mus skatina giliau suprasti, ką reiškia, kai mes apie Dievą sakome, jog jis yra būtis. Būties, tai ne tas pat, kas daiktas. Gerai įsigilinus į tai, kas yra dvasinė būtis, skirtumas tarp jos ir L. Dewart siūlomos transcendentinės realybės gerokai sumažėtų. Panašiai tenka pasakyti ir apie asmens sąvoką. Asmuo gali būti ne tik toks ribotas, kaip žmogus, bet ir neribotas, kaip visagalybė.

Abraomas yra vertingas tuo, kad suprastamas Dievą kaip visagalybę, sugebėjo sutikti jį kaip asmenį, kaip svečią su juo tartis, net derėtis. Jo Dievas, išryškėdamas kaip "Tu", neprarado tų platumų, kurias turi Kinijos Lao-tisės Dievo samprata, išreikšta žodžiu: Tao. Ši samprata yra tokia nedaiktiška, kad priartėja prie Niekos sąvokos. Tačiau, kitaip šis žodis reiškia kelią, tą vis tobulėjantį ėjimą, kurio nori ir L. Dewart.

Čia reikia dar pridurti, kad, būti suprantant taip, kaip ją supranta egzistencialistai, būtent, kuri turi savo pradžią ir pabaigą, žinoma, šitokios būties sąvokos taikinti Dievui negalima. Dėl to šia prasme L. Dewart gali būti teisus (422), tačiau nenaudingas.

Kuo vertingas yra L. Dewart, tai savo religinių atskirėjimų į gyvenamąją tikrovę. Jam gyvenamoji tikrovė yra kone tas pat, kas Dievo malonė. Kitaip sakant, ji yra žmonių istorija. Tai nereiškia, kad mes būtume paklusnūs, kaip svedinys, mėtomas istorinių įvykių, bet tai reiškia, kad gyvenamoji istorija mus išaukšia kovai, mus perspėja ar mus skatina veikti. Kad mes galėtume naudotis istorija, kaip Dievo malonės, mums reikia turėti tikėjimą. Tikėjimas, L. Dewart supratinu, yra savotiškas tikrumas, kuris ateina žmogui, ieškančiam savo prasmės. Jis nėra iš jo paties.

Iš kitos pusės, tikėjimas jam atrodo toks natūralus dalykas, kaip patirtis (460), nors jis turi antgamtinį pobūdį. Į savo tikėjimą mes, pasak jo, turime žiūrėti kaip į labai reikšmingą antgamtinę patirtį. Tačiau vėl: "Tikėjimas tai nėra pilnas, kol jis nėra suderintas su kiekvienos dienos gyvenimu" (462).

Religinė patirtis mums ateina ne tik kokių nepaprastu būdu, bet ir per kitų žmonių religinius išgyvenimus ir jų veiklą. Tikėjimas yra visos žmonijos patirtis, pasidalinta vienu su kitais. Tai sakydamas, L. Dewart pateikia mums tikėjimo viešo išpažinimo filosofinį pagrindą.

Dievo pažinimas nėra nei akivaizdus, nei lengvas dalykas. Jis yra greičiau visos žmonijos pastanga, negu atskiro žmogaus išgyvenimas. Žmogaus tikėjimo pagrindas yra bendrinė žmonijos patirtis (462). Tiesa žmogui ateina tik tarpusavio bendravimo keliu (469). Tai išryškėdamas, L. Dewart sustiprina Bažnyčios pagrindus tokiais laikais, kada tebėra stipriai įsiliepsnojęs grynai individualistinis ėjimas į religinį gyvenimą. Šalia to, suvokdamas visą žmoniją kaip tikėjimo subjektą, jis gali būti imamas kaip skatinimas pažinti tuos religinius ir filosofinius lobius, kurie yra susikūrę anapus krikščionių ribų.

Leslie Dewart, atsisakydamas apibrėžti Dievą tradiciniais terminais ir išrasdamas naujų, ne visais atžvilgiais turėtų būti atmetamas. Taip pvz. jam yra nepriimtinas Dievo apibrėžimas Absoliutu, kuris mūsų kultūroje yra įsigalėjęs ypač nuo Hegelio laikų. Pasak Dewart, tai yra kenksminga graikiškos filosofijos liekana. Absolutumas yra greičiau nuodėmės, negu gėrio esminis bruožas (497). Vietoj to jis siūlo Dievą vadinti santykiškumu (Relativity) (398-399). Dievo esmė yra būdinaga santykiavimu dalintis su visais. Suvokti Dievą kaip iš esmės santykiaujančią būtybę gerą parama, ugdančią maldos dvasią. Juk mes taip pat sakome, kad Dievas išklauso mūsų maldas. Pagaliau santykiau-

Jaunimo dailės darbų paroda Chicagoje

Studentų ateitininkų sąjungos Centro valdyba ruošia Jaunimo dailės darbų parodą, kuri įvyks gegužės mėn. 18 - 20 dienomis Jaunimo centro apatinėje salėje. Ši paroda yra gera proga jauniems menininkams ir mėgėjams pristatyti visuomenei savo kūrybą ir talentus. Tad kviečiamas visas jaunimas parodyti savo sugebėjimus.

TAISYKLES: 1. menininkai turi

jančio Dievo samprata nėra iš esmės svetima scholastinės filosofijos Dievo apibrėžimui, sakančiam, kad "gėris yra savo esme besipilečiantis" ("Bonum est diffusivum sui"). Tačiau santykiaujantis Dievas moderniam žmogui būtų labiau suprantama paskata maldai.

Anot Dewart, tik žmogus gali pasidaryti sąmoningai nesantykiaujantis. Tik žmogus gali atsisakyti dalytis savimi su kitais. To išdavoj jis nutolsta nuo Dievo. Bet žmogus gali pasidaryti svetimas ne tik kitiems, bet ir sau pačiam. Ir šitokia atvejuje L. Dewart randa pilną prasmę ateizmui. Ateizmas yra svetimybė sau pačiam (473). Tuo remdamasis, jis siūlo atsisakyti religijoje "išganymo" termino, bet skatinti vietoj to sakyti, kad žmogus ieško savo prasmės (478). Panašiu keliu L. Dewart prieina ir savo maldos sampratos. Maldoje jam žmogus kuria save Dievo akivaizdoje (483).

Eidamas savo filosofija, kurioje Dievas nėra būtis, L. Dewart labai lengvai supranta Kristaus įsikūnijimą. Dievui tapti žmogumi šioje filosofijoje atsieina lengviau negu tradicijoje, kur reikia labai rafinuotu būdu derinti dvi prigimtis viename asmenyje. Einant šiuo mokslu, Dievas nekuria pasaulio, bet save investuoja jame (482). (Žinoma, kuriantis Dievo sąvokos mes negalime atsisakyti). Ieškodamas Dievybės ir patirties derinio, jis jį aukščiausiu būdu randa Kristuje. Iš tikrųjų, Kristuje mes turime tai, ko ieško L. Dewart. Bet mes turime jame daugiau, negu ieško Dewart. Čia yra ir Dievas kaip būtis bei asmuo ir kintanti žmogaus prigimties realybė. Šis derinys savo viršūnės pasiekia Kristaus įvykdytame nuodėmės atleidime, nesunaikinant tačiau principinio dorovės reikalavimo. Kas yra nuodėmės atleidimas, jei ne bendrinės ir amžinai galiojančios tiesos, smerkiančios kaltę, sutaikymas su istoriniu procesu, kuriame gyvena žmogus, tuo būdu sudarant jam galimybę būti santykiauju su Dievu.

Tačiau čia tenka pridurti, kad su nuodėmės problema Leslie Dewart nesutinka, nes joje tam nėra progos, nesant tikro prieštaravimo tarp tiesos ir klaidos.

(Paskaita skaityta Chicagos ateitininkų sendraugių Gavėnios laikotarpio paskaitų serijoje š. m. kovo mėn. 31 d. Jaunimo centre, Chicagoj).

PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKIJŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOS

2858 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

REZID. TEL. 239-4643

DR. K. G. BALUKAS

Akuterija ir moterų ligų ginekologinė chirurgija

4449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

Priima ligonius pagal susitarimą ir neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ

2801 West 63rd Street

Kampas 63-dos ir California

Pirmad., antr., ketvirtad. nu 6 iki 7:30 val. vakaro

Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.

Trečiad. ir penktad. uždaryta

Ofiso telef. 476-4042

Resid. tel. Walbrook 5-8048

Remkite tuos biznierių, kurie skelbia dienn "Drauge"

būti 16 metų ar vyresni,
2. eksponatas turi būti pristatytas Irenai Skiriūtei iki geg. mėn. 11 d.,
3. paveikslai turi būti įreminti arba priklijuoti ant kartono (heavy duty cardboard),
4. visi darbai turi turėti pavadinimus,
5. turi būti parašas, kaina, jeigu eksponatas neparduodamas, tai turi būti pažymėta,
6. pristatyti eksponatai bus komisijos parodai atrankami.
KATEGORIJOS: tapyba (oil, watercolor, acrylic...), skulptūra,

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAUPIMO TAKŲ CHIRURGIJA

Tel. — 695-0533

FOX VALLEY MEDICAL CENTER

860 Summit Street

Route 58 — Elgin Illinois

Tel. ofiso HE 4-5549, rez. 388-2221

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. pirm. ketv. 1 iki 7 popiet

antr., penkt. 1-5, trečiad. ir šešt. tik susitarus

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. — 4 ir 7-8; antr., ir penkt. — 10 — 4, šeštad. 10-8 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6966

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rezid. Tel. — GI 6-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUTERIJŲ IR MOTERŲ LIGŲ GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., W. 5-2679

Valandos pagal susitarimą. Jei ne atsiliepia, skambinti: MI 8-0001

Tel. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė Akių Ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 4-2220

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKIA VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antr., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7273

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Visi telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7 Trečiad. ir šeštad. tik susitarus

Tel. ofiso ir buto OLYmple 2-4159

DR. P. KISIILIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Avenue, Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius

Šeštadienis 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuviai gydytojas)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3925 West 59th Street

Val. pirmad., antr., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-2 val. p. p. ir trečiad. uždaryta

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Valandos: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 2 v. popiet. Trečiad. ir šeštad. nuo 10 v. ryto iki 1 v. popiet

Ofiso telef. HE 7-1105

Resid. telef. — 239-2919

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

fotografija (6"x9" mažiausia), mozaika, medis (drožinėjimais, deginimas), rankų darbai (juostos, needlepoint... — norime originalių, o ne "kits"), grafika.

PARDAVIMAS: 1. Komisija turi teisę, menininkui pritariant, pakeisti kainą.

2. 20% viso pelno skiriama SAS valdybai.

Dėl tolimesnių informacijų ir registracijos kreiptis iki bal. mėn. 27 d. šiais adresais.

Irena Skiriūtė, 6520 S. Talman Chicago, Ill. 60629. Telef. (312) 434-4489. arba

Živilė Jonikienė, 6346 So. Washenaw, Chicago, Ill. 60629. Telef. (312) 776-6071.

DR. NINA KRAUCEL KRAUCELIONAITĖ

AKUTERIJŲ IR MOTERŲ LIGŲ CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie Ave.

Ofs. tel. WA 5-2670, neatsiliepęs skambinti 471-0225. Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS

2454 West 71st Street

(71 ir Campbell Ave. kampas)

Pirmad., antr., ketvirtad. ir penkt. nuo 3 val. popiet iki 7 v. vak. Šeštad. nuo 9 v. ryto iki 11 val. ryto — tik susitarus

DR. FRANK PLEČKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviškai

2618 W. 71st St. — TEL. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinlius ir "contact lenses"

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Meilės agonija

Jonas Aistis

Meile, meile,
Tu esi man sunki,
Nepakeliama našta,
Tu mane, lyg lengvą,
Neatsparų šėšėlį,
Vedi su savim,
Ir visą gyvenimą
Tavo naštos svoris,
Išmušęs iš pusiausvyros,
Mane vedžiojo...

Ir dabar, senatvėje,
Padarei mane daug naivesnį
Negu ankstyvoje jaunystėje,
Kai pirmą kartą aštrius tavo nagus
Pajutau švelniai smingančius mano širdin,
Kai visoje mano esybėje pradėjo lietus,
Pradėjo veržtis ir srovėm tekėti
Mirtinai svaiginantys nuodai ir vaistai...

Meile, meile,
Ir mirties patalė tau būsiu dėkingas,
Kad padarei mano gyvenimą
Pilną skausmo ir džiaugsmo,
Pilną kartaus nusiminimo ir džiugios vilties...
Tavo sotinamas alkau ir troškau,
Tavo marinamas jaučiau pilnį,
Tikslą ir prasmę...
Ir dabar aiškiai matau,
Kad be tavęs pati žemė
Būtų nevaisinga ir tuščia,
Būtų atšiauri ir nesvetinga tremtis,
Baisesnė už pragaro ugnį...
Tu dar niekad manęs, kaip dabar,
Nebuvai taip prisilėgęs,
Nebuvai taip nuskaudęs,
Nebuvai taip pažeidęs,
Nebuvai taip privedęs prie nusiminimo slenkščio,
O tačiau niekad mano gyvenimas
Nebuvo taip pilnas vilties,
Kaip dabar,
Kovoje tarp gyvenimo ir mirties...

Tu nusmelkė mane
Tartum elektros srovė...
Tu svaiginai ir kankinai,
Bet tu buvai ir esi man viskas,
Ta kūpanči gausa,
Ta nuostabi pilnybė,
Už kurios
Nėra ko siekti,
Nėra ko trokšti,

Jonas Aistis

Nuotrauka Vytauto Maželio

Nėra ko laukti,
Nėra ko viltis...
Tu esi vienintelė
Galinti žemėje patenkinti
Žmogaus besotį troškimą,
Kurio nepasotina
Nei turtai,
Nei laimė,
Nei garbė...

Meile, meile,
Tu mane skatini,
Tu mane aukštini,
Tu mane kilnini...
Tu esi mano viešpatė,
Tu esi mano valdovė,
Ir man negėda tau lenktis,
Negėda tau žemintis,
Nes tu esi dosni ir gailestinga,
Tu niekada neapvili,
Kaip tie, kuriuos mes mylime,
Tu niekada neapleidi,
Kaip tie, kuriems aukojames,
Tu esi dangiškas, nekaltas,
Šios žemės purvu nesuterštas
Gaivalingas troškimas ir noras...

Tu užvaldai visą žmogaus esybę...
Ar tu esi despotiška,
Ar slepi ir kankini,
Tu esi tikra palaima,
Tikra laimė...
Kai tu mane slepi,
Aš trokštu,
Kad tavoji vergija niekad nesibaigtų,
Kad tavo teikiama kančia tolydžio augtų,
Tolydžio artėtų į pačią mirtį
Ir niekuomet jos nepasiektų,
Aš noriu, kad tavo teikiamas skausmas
Niekad nesibaigtų,
Nes be jo patsai mano gyvenimas
Būtų neprasmingas ir tuščias...

Kai tu mane apleidai,
Kai tu mane užmiršai,
Tu esi man šventųjų šventa,
Ir man tavimi alsuoja
Bekraštės visatos erdvės...
Kai tu esi kieta,
Šalta ir abejinga,
Tada tave pajuntu visoje didybėje...
Jei tu būtum saldi,
Banali ir kasdieniška,
Tai man rodos,
Kad tokia meilė tik sekli dvasia,
Tik menka būtybė
Galėtų tenkintis ir džiaugtis...

Daugiui tu esi populiari
Ir nuvalciota,
Daugiui tu esi tiktai
Žmogaus aistrų
Sumaitotas ir iškreiptas
Gašlumo stabas...
Visuotinė tarša
Tave užliejo,
Ir man baisi tavo kova,
Tavo agonija...

GWU ligoninė, 1972 m. vasara

Chorai iš lietuviškų operų

Sudarė Rimas Geniušas. Išleido "Vaga" Vilniuje. Sovietuose galioja neoficialus dėsni, kad į užsienį pasitraukę menininkai kūrėjai, nors ir nedraugiški režimui, gali kartais po savo mirties būti pripažinti "praeities klasikais" o jų kūryba, jei ne visa, tai bent politiškai tinkama dalis, gali būti įjungta į "vietinį" lobyną naudojimui ir reprodukavimui. Rusų žymiųjų muzikų atžvilgiu kartais nereikėdavo ir mirti. Žymus simfoninės muzikos kūrėjas A. Glazunovas pakartotinai važinėjo tarp Maskvos ir Paryžiaus, galutinai pasidarė emigrantu nuo 1929 m. iki savo mirties 1935 m. Jo gausi simfoninė kūryba nebuvo ignoruojama jo tėvynėje. Žymus kompozitorius ir pasaulinio masto pianistas S. Rachmaninovas, išvykęs į užsienį po bolševikų perversmo ir miręs 1943 m. kaip JAV pilietis, buvo priešiška nusistatęs Sovietų režimo atžvilgiu; keletą kartų sovietų vyriausybės kviečiamas, nesilankė ir negrįžo Rusijon. Jo veikalai-fortepijono koncertai, atskiros plačiai išgarsėjusios preludijos fortepijonui, o taip pat simfoniniai ir vokaliniai kūriniai buvo visą laiką gausiai atliekami Rusijoje. Idomu, kad pasaulinė garsenybė — modernusis kompozitorius Igor Stravinskij buvo taipgi emigrantas, gyvenęs daugiausia Prancūzijoje. Jo ypač naujoviškai skamba kūriniai "menininkų tradymo" laikotarpiais Rusijoje būdavo padedami į šalį, bet greit vėl atgalvinami. Kiek paralyžuotas, pasiekęs daugiau kaip 80 metų amžiaus, Stravinskis vis dėlto dar sugebėjo padiriguoti savo kūrinius. Prieš mirtį lankėsi Maskvoje ir Leningrade kaip dirigentas. Būdamas aštraus samojaus, jis po to sakė: "Pagalvokite kaip idomu: aš apsilankiau ir dirigavau... Sankt Leningrade".

Rusų terminuariant, visąjunginės respublikos savųjų emigrantų atžvilgiu privalo būti atsargesnės: nepatogių klausimų nekelti ir nespresti. Vis dėlto buvo drįsta, mirus JAV pasitraukusiam Vincui Krėvei, atgaivinti Lietuvoj jo kultą, kaip tautinio poeto ir rašytojo, užmirštant ir neminint jo rimtų "prasikaltimų".

Cia užsimintas Vilniaus leidinys — "Chorai iš lietuviškų operų" yra mums idomus tuo, kad jame patalpinti 4 chorai iš a. a. K. V. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis", užima 40 puslapių iš viso leidinio 174. Chorai yra aiškiai perfotografuoti iš Chicagos Lietuvių operos išleisto klavyro (leidinyje to nepaminėta). Yra tai "Zvejai ruošiasi išplaukti jūron" (I veiksmo pradžia, vyrų chorui); "Undinės dainuoja" (moterų chorui); "Šutaisysim tinklėlius" (II veiksmo pradžia) ir "Antroji undinių daina" (III veiksmo pradžia), visi trys — moterų chorui. Chorų pavadinimai uždėti redaktoriams.

Leidinyje pažymėtas "I dalis". Ši tikrai gražiai išleista knyga skiriama, kaip atrodo, "prieštarybinio laikotarpio" operoms, prie kurių priskirta ir "Jūratė ir Kastytis". Idomu, kad prieš K. V. Banaičio operos ištraukas patalpinti trys chorai iš A. Račiūno operos "Trys talismanai". Dėl šio veikalo buvo žinių, kad autorius dalį jo muzikinės medžiagos panaudojęs vėliau savo tarybinei operai "Marytė". Liet. Encikloped. žiniomis ankstesnioji sudegusi šiauliuose ir autoriaus nebebuvo atkurta. Kaip ten bebūtų, šiame leidinyje, matyt, pa-

(Nukelta į 5 pusl.)

Ramintos Lampsatytės piano recitalis

VLADAS JAKUBENAS

Pianistė Raminta Lampsatytė jau yra žinoma mūsų visuomenei. "Tėviškės" parapijos Chicagoje choro vedėjo J. Lampsacio duktė, ji ilgesnį laiką mokėsi pas A. Naką, o išėjusi "į pasaulį", ji pradėjoje Valparaiso universitete studijavo germanistiką ir muziką. Gavusi Fulbrighto komisijos stipendiją, šiuo metu studijuoja muzikologiją Berlyne, ruošdama doktoratui igyti disertaciją apie 20 amžiaus lietuvių muziką. Fortepijoną studijuoja privačiai pas profesorę Marią Petersen, garsiojo vokiečių pianisto Edwin Fischerio mokinė.

"Tėviškės" lietuvių ev. liuteronų bažnyčioje R. Lampsatytė, viešinti šiuo metu pas tėvus Chicagoje, atliko, kaip ir pernai, fortepijono recitalį. Palyginus su pernykščiu, buvo parodyta nemaža pažanga. Programa — klasiškai barokinio charakterio ypač tik R. Lampsatytės asmenybė: ji buvo lengva, saulėtai žaisminga. J.S. Bachui atstovavo Fantazija C-moll (C-minor) ir šviesios nuotaikos "Prancūzų siuita" G-Dur (G Major). L.V. Beethovenas ypač galėjo nustebinti klausytojus: jo dažniausiai atliekamos, visuotinai išgarsėju-

sios sonatos yra minorinės, rūšios, tragiškai dramatiškos. Tuo tarpu trisdešimt dviejų L.V. Beethoveno sonatų tarpe yra visai eilė tokių, kuriose vyrauja įvairaus pobūdžio šviesios nuotaikos, kartais rimtai prašvitusios, kartais džiaugsmingos, triumfališkos arba lengvai žaislingos. L.v. Beethoveno kūrybos visumoje šviesios nuotaikos veikalai sudaro daugumą; jų tarpe vis dėlto savo ypatingu išskirtumu prasiikiša rūsūs kūriniai. Sonata op. 14, Nr 2 (sonatų rinkinio eilėje Nr. 10) pasižymi ypač giedriu žaismingumu: joje net nėra tamsesnių epizodų, kurie, mintį bevystant, pasitaiko tiesiog to auroriaus panašiuose kūrinuose.

Ramintos Lampsatytės šių veikalų atlikimą galime pavadinti pavyzdingu. Kiekvieno kūrinio charakteris bei jo mintis riedėjo iš po pianistės pirštų aiškiai, natūraliai ir stilingai. Tam įvykdyti priemonės buvo tvirtos: R. Lampsatytės pasąžinė technika, kuri daugiausia buvo reikalinga šito tipo kūrinuose, yra be priekaišto. Kiekvienas pasąžas buvo įprasminas, kažką sakęs, pianistė sugeba tonų eilę paskambinti su visais galimais

niuansais: ne tik "piano" ar forte", bet ir "crescendo" bei "diminuendo", legato bei "staccato". Pažymėtina didelė užgavimo dinamikos kontrolė, kas ypač išskėlė polifoninį elementą, J.S. Bacho kūrinuose. Šioje srityje ypatingai jaučiasi pažanga, prisimenant pernykštį recitalį.

Antroje koncerto dalyje išgirdome "Sonatiną" Max Regerio (1873—1915). Yra tai vienas iš vokiečių žymių "vėlybųjų romantikų", kuris, šalia J. Brahms, išvengė užsikrėtimo R. Wagnerio stilium, o orientavosi daugiau į J.S.Bachą, ar W. Mozartą, kaip ir šioje "Sonatinoje". Giedrios nuotaikos kūrinyje buvo gražiai R. Lampsatytės perduotas. Koncerto pabaigoje idomu buvo girdėti F. Mendelssohno "Du etiudus" op. 104, išleistus jau po jo mirties. F. Mendelssohnas yra bene vienintelis žydų tautybės kompozitorius, kuriam neginčytinai priklauso bent pusė kėdės pačių didžiųjų kūrėjų tarpe. Beje, kilęs iš turtingos ir kultūringos šeimos Hamburgo mieste, F. Mendelssohn buvo priėmęs krikščionybę ir laikomas žymiu vokiečių romantiku. Elegancija, grakštumas yra viena iš stipriausių Mendelssohno pusių. To-

chio charakterio buvo ir abu jo etiudai, kuriuose pianistė galėjo ypač ryškiai parodyti savo technikos lengvumą bei aiškumą.

Koncertas buvo idomus savo nekasdienine programa ir jos puikiu atlikimu, kuris, gal būt, buvo labiau naujoviškai objektų, negu impulsyviai romantiškas, bet pasižymėjo iki smulkių detalių nudaailintais niuansais bei technišku užbaigtumu. Atrodo, kad romantiškai ilgesinga sritis yra kiek tolimesnė Ramintai Lampsatytei. M.K. Čiurlionio "Noktiurnas" (ne tas, kurį daugiausia visi skambina) nestebino ryškiai parodytu "basso ostinato" pobūdžio ritmu, taip pat gražiu niuansavimu. Impulsyviai ilgesingas elementas, taip pat tipingas M.K. Čiurlioniui, buvo šiek tiek niveliuotas.

Iš spausdintos koncerto programos teksto sužinome, kad R. Lampsatytės pasirinktas gyvenimo kelias yra muzikologės bei akompaniatorės. Ar tai ne per daug kuklu? Sprendžiant iš šio koncerto, ji galėtų sau susidaryti vardą, ir Vokietijoje, kaip vokiečių klasikų bei modernistų atlikėja.

Pianistė Raminta Lampsatytė savo recitalyje Tėviškės bažnyčioje, Chicagoj, š. m. kovo mėn. 31 d. Nuotr. V. Noreikos

Žemės pasiuntinys į Marsą

A. RADZIUS

Kai klausomės žvaigždžių giesmės,
Kai klausomės kalbos planetų,
Man rodosi, tai iš esmės
Kalba šventųjų ir poetų...

Žydras žvaigždžių žaidimas
Taip visa tikra, be pastangų,
Ir, rodos, einam ne žeme,
Kai veizim į stebuklo dangų.

Bern. Brazdžionis

Amerikiečių erdvėlaivis Mariner 9-sis atskleidė naują Marso istorijos lapą. Iki jo astronomai galėjo Marsą stebėti tik iš tolo, iš žemės. Mariner erdvėlaiviai įgalino pamatyti raudonąją planetą iš arti. Net didžiausiais teleskopais nieko kito nebuvo įmanoma įžiūrėti, kaip šviesesnis ir tamsesnis dėmės mažame Marso diske. Dėmių pavidalai pastovūs, niekad nesikeičia. Reiškia, jie yra tam tikros paviršiaus formacijos. Jų pagalba galima nustatyti Marso sukimosi periodą aplink savo ašį, ašies pakrypimą, orientaciją ir kt. Be pastovių dėmių, pastebėti ir laikinųjų reiškinių, kaip geltonieji debesėliai, dulkių audros, metų laikų pasikeitimai. Baltas dėmės poliarinės srityse reikia laikyti pastoviomis dėmėmis, nors jos reguliariai padidėja ir sumažėja pagal metų laikus.

Dėmės astronomai vadais pavadino: Nix Olympica, Hellas, Hellespontus, Argyre I, Argyre II, Tharsis, Coprates, Scandia, Baltia, Sabaeus Sinus ir kitų beveik 200 pavadinimų. Bet kas tos dėmės yra, nebuvo kaip nustatyti. Radas rodė tik tiek, kad šviesios dėmės esančios žemumos, o tamsiosios aukštumos.

Pagal Flamarioną pirmąjį Marso dėmių piešinį padaręs Italas Francesco Fontana 1636 metais Neapoly. Nuo 1877 metų, t. y. nuo garsiojo Schiaparelli laikų, Marsas jau buvo sistemingai stebimas, ir jo piešiniai daugelio stebėtojų rūpestingai daromi. Nuo 1924 metų fotografinė technika prisidėjo prie planetos žemėlapių sudarymo. Bet iki piešinių neištūmė, nes akis geriau įžiūri silpnus dėmių kontrastus, negu foto aparato lęšis. Tačiau tai buvo tik vadinamieji albedo dėmių žemėlapiai. (Albedo, kilęs iš lotyniško žodžio albus-baltas, yra astronominis terminas, nusakantis, kokio šviesumo yra saulės sistemai priklausančias objektas. (Tai santykis tarp reflektuotos šviesos intensyvumo ir tos šviesos, kuri gaunama iš saulės). Mariner 9-sis įgalino sudaryti jau nebe albedo, o pirmąjį kitos planetos, neskaitant mėnulio, fiziografinį žemėlapi, rodantį tikrąją planetos paviršiaus struktūrą.

Mariner 9-sis buvo paleistas iš Cape Kennedy Floridoje 1971 m.

gegužės 30 d. 5 val. 23 min. 4 sek. vakaro rytinio pakraščio stardartiniu laiku. Po šešių dienų, t. y. birželio 5 d., jo kursas buvo truputį pakoreguotas ir taip tiksliai nutaikytas, kad per visą kelionę daugiau koregavimų nebereikėjo.

Lapkričio 14 dieną erdvėlaivis pasiekė Marsą ir buvo įvestas į orbitą, tapo pirmuoju žmogaus darbo satelitu, skrendančiu aplink kitą planetą. Jo orbita labai ištįsusi elipsė. Arčiausiai prie planetos priartėja per 1300 km ir nutolsta iki 17000 km. Aplink Marsą apsisuka truputį trumpiau, kaip per 12 valandų (tiksliau — 11.980 val.).

Kai Mariner 9-sis pasiekė Marsą, planetoje siautė globalinė smėlio audra. Visas paviršius buvo tartum skraiste užklotas. Nusivylimas buvo apėmęs mokslininkus, pasirodė žvilgtelėjus Marso paslaptis iš arčiau. Tik pietų poliaus baltuma, Nix Olympica ir trys viršūnės Tharsis rajone, populiariai vadinamos Šiaurės, Vidurinioji ir Pietų dėmė, buvo matomos. Jos, pasirodo, esančios aukščiausios taškai Marso paviršiuje.

Tokia miglota situacija tęsėsi dvi savaites. Trečią savaitę Marsas prablaivėjo. Emė rodytis paviršiaus bruožai, smulkesnės detalės. Audrai nurimus, Mariner 9-sis radijo bangomis siuntė žemėn tūkstančius įdomių niekad iki šiol nematytų planetos paviršiaus fotografijų. Atrinkę geriausias, mokslininkai, tartum vitražų stiklūkus, dėliojo, taikė vieną prie kitos ir iš jų nubrėžė Marso žemėlapi, kuriame jau matyt, kaip iš tikrųjų atrodo planetos paviršius. Iš Mariner 4, 6 ir 7-tojo skridimų negalima buvo sudaryti tinkamo paviršiaus vaizdo, nes tie erdvėlaiviai tik praskrido pro Marsą ir tiek. Jie spėjo nufotografuoti vos vieną kitą paviršiaus detalę, iš kurios negalima buvo daryti išvadų apie visumą.

Pagal sudarytą žemėlapi Marso paviršių mokslininkai skirsto į keturis tipus: lygumos, kraterių rajonas, kanjonų sritis ir pietų bei šiaurės ašigalius.

Lygumos driekiasi Nix Olympica Tharsis rajone. Tai plačios dykumos. Jose iškilę imponantiški

Didžiulis Marso smėlio kopų laukas vieno kraterio dugne, Hellespontus rajone.

vulkanų kalnai. Didžiausias iš jų yra patsai Nix Olympica (lietuviškai Olympo Sniegas). Jo bazė yra apie 500 km (310 mylių) diametro. Aukštis daugiau kaip 6 km viršum aplinkinių lygumų. Viršūnėje tyro 65 km diametro vulkaninės žiotys. Jose yra 4 ar 5 mažesni krateriai. Reiškia, buvo bent keletas lavos išsiveržimų. Nix Olympica geologų laikomas didesne vulkaninės medžiagos krūva už garsųjį Havajų Mauna Loa ugnikalnį, kurio bazė yra tik 225 km. diametro, nors nuo Pacifiko dugno iki jo viršūnės esą 9 km. Pietų dėmė esanti apvali struktūra-krateris, 100 km. skersmens. Ji nepanaši į tipiškas mėnulio ir žemės formacijas. Pietų dėmė yra ne kas kita, kaip oficialiai vadinama Nodus Gordii dėmė. Vidurinioji dėmė sutampa su Pavonis Lacus ir Šiaurės dėmė yra Asraeus Lacus. Tai trys didžiuliai krateriai, išsiriakę viena linija ir drauge su Nix Olympica dominuoja visą lygumų rajoną.

I rytus nuo lygumų driekiasi plati kraterių teritorija, tankiai nusėta įvairaus dydžio apvaliomis formacijomis. Nuo vos matomų duobelių iki didžiulių ratų, kaip mėnulio jūros. Pavyzdžiui, šviesi dėmė, vadinama Argyre I, yra didžiulis įdubimas beveik 1000 km diametro, o Hellas dubuo net 1400 km skersmens. Jame tilptų beveik trys Prancūzijos. Jei paimsim nepriklausomybės laikų Lietuvą, tai galėtumėm patogiai sutalpinti 16 ir du trečdalius jos 1918 metų teritoriją. Palyginę su JAV, į Hellas dugną drąsiai sudėtumėm 10 Illinois valstybių ir dar liktų vietos dviem Marylando teritorijom.

Nustatyta, kad Hellas dugnas guli 17 km (55000 pėdų) žemiau aukščiausio planetos taško ir apie 2—3 km žemiau aplinkinio paviršiaus. Geologus stebina tas faktas, kad tokiame dideliame

plote, kaip Hellas įdubimas, beveik nėra kraterių. tuo tarpu aplink jį didesnių ir mažesnių kraterių esama, tik jų nematyti, nes Hellas įdubime dažnai būna lokalinės smėlio audros, kurios pridengia dugno reljefą.

Aplamai Marse daug smėlio. Manoma, kad smėlis, o ne biologiniai faktoriai, yra atsakingas už planetos sezoninius pasikeitimus. Stiprūs vėjai nušluoja dulkes, t. y. smėlį, ir atveria kai kuriuos paviršiaus sluoksnius, kurių reflektingumas kitoks, negu smėlio. Didžiulį smėlio nuosėdų lauką Mariner 9-sis nufotografavo Hellespontus rajone vieno kraterio dugne. Smėlis, ten sunestas driekiasi kopomis kaip Sacharoje. Kopos gražiai surikiuotos maždaug po mylia atstumo viena nuo kitos. Jų dydis ir orientacija išduoda, kad tai smarkaus vėjo, pūtusio iš pietvakarių, darbas.

Kanjonų sritis driekiasi per patį pusiaują. Nuostabiasias iš jų yra vadinamasis Coprates slėnis. Jis yra 2500 mylių ilgio, 75 mylių pločio ir 20000 pėdų gylio. Toks kanjonas perkirstų visą Šiaurės Ameriką skersai iš vakarų į rytus. Marse jis kaip tik ir susiformavęs vakarų-rytų kryptimi. Rytinėje jo daly matyt raitytų formacijų, kurios primena upių vagas. Atrodo, jog kažkoks skystis kadaise čia tekėjęs, išgraužęs milžiniškus griovius, prinešęs nuosėdų. Bet kas tas skystis galėtų būti? Ar vanduo? Dr. Masursky, vienas mokslininkų, analizuojančių Mariner 9-tojo duomenis, sako, jog jis manas, kad Marse čia matomi vandens buvimo pėdsakai. Atrodo, jog kadaise Marso

Milžiniško ugnikalnio Nix Olympica foto montažas. Fotografuota tiesiog iš viršaus. Slaitai pakraščiuose krinta žemyn staigiais akardžiais. Ugnikalnio žiotys kiek į dešinę nuo centro. Jose matyti keletas kraterių.

paviršiumi tekėjo daug vandens. Tad kurgi tas vanduo? Klausimas kuris intriguoja mokslininkus, studijuojančius nuosėdų klotus. Diskutuojama prielaida, kad daug vandens galį būti šalčio surakinta Marso poliarinėse srityse ir paviršiaus amžinoj šalnoj susitęgusiose sluoksniuose.

Kita įdomi praraja su fiordų pobūdžio atsišakojimais yra apie 300 mylių į pietus nuo pusiaujo

Thitonius Lacus rajone. Ji esanti 300 mylių ilgio, 75 mylių pločio ir iki 9500 pėdų gylio. Tai beveik dvigubai giliau negu Didžiamame Arizonos kanjone, o platumas net 6 kartus didesnis.

Marso poliarinės sritys atrodo tartum baltos kepuraitės ant garbingo hieracho galvos. Jos reguliariai padidėja ir sumažėja pagal Marso metų laikus. Mariner 9-jo eksperimentai patvirtino, jog

tos kupuraitės esančios sausojo ledo, t. y. sušalusio anglies dvideginio klotai.

Erdvėlaiviai besisukant aplink planetą, dviejų savaitių laikotarpy pietų poliaus kepuraitė smarkiai sumažėjo. Per tą laiką tik keletas centimetrų sausojo ledo galėjo išgaruoti. Reiškia, kepuraitės esanti labai plona sluoksnis, ypač jos pakraščiuose. Kipuraitės mažėjimas atidengė nepaprastus topografinius bruožus, kurie atrodo kaip žemi kalnagubriai ir slėniai. Anot geologų spekuliacijų, jie galį būti rezultatas storesnių ledo akumuliacijų praeity, kaip ir glacialinės morenos žemėje.

Naujasis Marso žemėlapis turi spragų. Dar nežinoma, kaip atrodė šiaurės polius, nors pietų ašigalis, palyginti, gerokai ištirtas.

Vadinamieji S-band okultaciniai eksperimentai, kuriems vadovauja jaunas lietuvis mokslininkas dr. A.J. Kliorė, parodė, kad paviršiaus aukščių skirtumas siekia apie 13 km. Ryšium su tuo atmosferinis spaudimas Marso paviršiuje svyruoja tarp 3 ir 8 milibarų. Tad atmosfera labai reta. Ji apie 20 kartų retesnė negu žemėje. Jos aukštis siekia apie 10 km, t. y. mažiau negu paviršiaus aukščių skirtumai. Atmosferą sudaro anglies dvideginio dujos. Rasta šiek tiek ir vandens garų, daugiausia viršum pietų ašigalio kepuraitės. Temperatūra pietų poliaus paviršiuje siekianti iki 207 laipsn. F šalčio (t. y. 140 laipsn. kelvin).

Mariner 9-sis įgalino patikslinti Marso planetos pavidalą. Jis elipsoidas — nuo greito sukimo

(Nukelta į 3 pusl.)

are you
earning
enough
interest
on your
savings

CHOOSE FROM

6% yearly
CERTIFICATE ACCOUNTS
\$5,000 OR MORE—2 YEAR MATURITY

YIELD INCREASES TO 6.18%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

5³/₄% yearly
CERTIFICATE ACCOUNTS
\$1,000 OR MORE—1 YEAR MATURITY

YIELD INCREASES TO 5.92%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

5¹/₄% yearly
CERTIFICATE ACCOUNTS
\$1,000 OR MORE—3 MONTHS TO
LESS THAN 1 YEAR MATURITY

YIELD INCREASES TO 5.39%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

5% yearly
PASSBOOK SAVINGS
ADD TO OR WITHDRAW ANYTIME

YIELD INCREASES TO 5.13%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

PLUS:

- Deposits received by the 10th of the month, earn interest from the 1st, if the funds remain on deposit to the end of the interest period. Deposits after the 10th of the month earn from date of receipt.
- On Passbook Accounts, interest paid to day of withdrawal.

Phone 847-1140

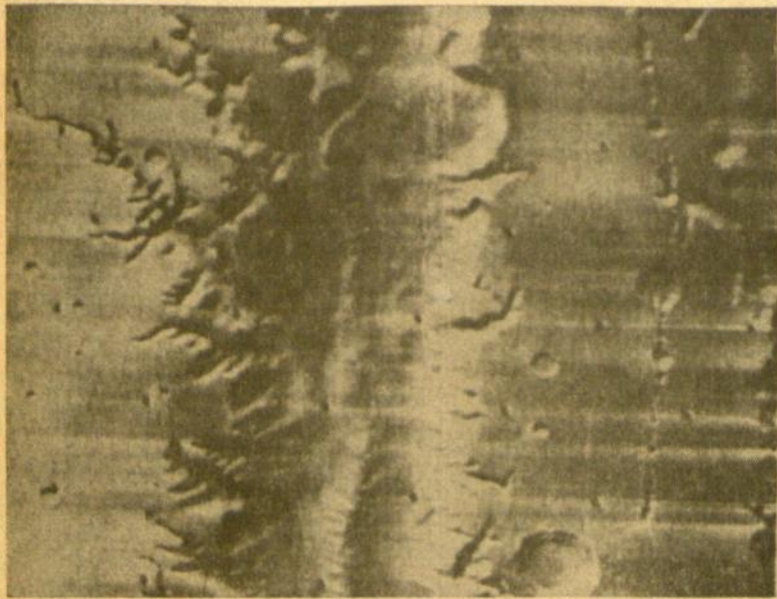
**STANDARD
FEDERAL
SAVINGS**

AND LOAN ASSOCIATION

4192 Archer Avenue at Sacramento / Chicago, Illinois 60632

Atrodo, lyg vandens tekėta. Bet Marse šiais laikais nėra tiek vandens, kad tokią vagą galėtų išgraužti. Jos ilgis 250 mylių, o plotis 3 mylios.

Coprates slėnio dalis, fotografuota Mariner 9-tojo iš 1225 mylių aukščio

(Atkelta iš 4 pusl.)

si truputį susiplojęs rutulys. Ekvatorialinis radiusas 3394 km ilgio. Tai šiek tiek daugiau, negu pusė žemės radiuso. Marso traukos jėgos tyrinėjimui parodė, kad jo gravitacinis laukas labiau nereguliarus, negu žemės ar mėnulio. To fakto negalima išaiškinti paviršiaus nelygumais. Greičiausiai Marsas, kaip ir mėnulis, galįs turėti vadinamuosius "mascons" (local mass concentrations) — atskirus tankesnės masės mazgus, kurie galį turėti įtakos į planetos traukos lauko svyravimus.

Taip pat tiksliau nustatyta ir Marso šiaurės ašigalio pozicija. Š. polius esąs maždaug pusiaukelį tarp šviesiausios Gulbės žvaigždės Deneb ir Zeta Cephei. Tad Marso padangė neturi tokios aiškios šiaurės žvaigždės, kaip žemės planeta.

Praejusiu metų spalio 27 d. išsiekvojo azoto dujų atsargos Mariner 9-jo erdvėlaivyje. Azotas gi reikalingas reguliuoti poziciją antenos, kuri siūnčia žemėn informaciją. Išskius azotui, nebegalima antenos atkreipti į žemės pusę ir priimti daugiau fotografijų. Dėl to erdvėlaivio siųstuvai išjungti. Mariner 9-sis savo užduvinį atliko.

Maisto Siuntiniai Į LIETUVĄ Pilnai Apmokėti

NEMOKAMAS PRISTATYMAS

40 sv. kvietinių miltų \$58.00
40 sv. cukraus \$60.00
40 sv. ryžių \$66.00

SPECIAL 1 \$68.20

10 sv. grynų kiau. taukų
10 sv. kvietinių miltų
10 sv. ryžių
10 sv. cukraus

ECONOMY PARCEL \$40.70

7 sv. kvietinių miltų
4 1/2 sv. ryžių
4 1/2 sv. cukraus
2 1/2 sv. makaronų
1 sv. maišytų vaisių

SPECIAL 5 \$43.56

5 sv. grynų kiau. taukų
5 sv. ryžių
5 sv. cukraus
5 sv. kvietinių miltų

SPECIAL 6 \$61.60

20 sv. kvietinių miltų
10 sv. ryžių
10 sv. cukraus

SPECIAL 3 \$77.00

20 sv. grynų kiau. taukų
10 sv. cukraus
10 sv. ryžių

Ir daug kitų maisto siuntinių REIKALAUKITE MOSŲ NEMOKAMO NAUJO KATALOGO.

Užsisakykite dabar. Užsiskaitykite tik per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd St.
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
TEL.: 982-1530

Mes turim 23 metų patirtimą šiame biznyje ir taip pat daug tūkstančių patenkintų klientų.

J. Gliaudos romanas „Sunkiausiu keliu“

K. ALISAUSKAS

Jurgis Gliuda, SUNKIAUSIU KELIU. Romanas. Išleido Dr. Kazio Griniaus fondas 1973 Chicagoje. Aplankas dail. Broniaus Muri- no. Spausdino M. Morkūno spaustu- vė, 6051 S. Ashland Ave., Chi- cago, Ill. 60636. Leidinys kietais viršeliais, 250 psl., kainą \$5.00, gaunamas ir "Drauge".

Rašytojas Jurgis Gliuda patei- kė mums dar vieną knygą — ro- maną "Sunkiausiu keliu". Šią J. Gliaudos knygą, nors ir su tam tikrais rezervais, galima priskirti herojinio romano tipui, kokių lie- tuviams dar vis labai trūksta. Romano herojumi autorius čia pasirinko Mykolą Sleževičių, ku- ris 1918 m. pabaigoje ir 1919 m. buvo prisikėlimas Lietuvos mi- nisteris pirmininkas, pasižymėjo energija ir dideliais organizaci- niais gabumais. Tema pasirinkta vykusiai, Mykolas Sleževičius tik- rai yra vertas dar ir didesnės pa- garbos.

Tuo metu kūrėsi Nepriklausoma Lietuvos valstybė, buvo orga- nizuojama kariuomenė, kuri sto- jo į kovą su Lietuvos priešais. Pirmieji žingsniai visuomet būva sunkūs. Kraštas buvo karo audros nualintas, okupaciniai varžtai dar ne visai buvo atsileidę, stoka pi- nigių, ginklų, rūbų, maisto, žmo- nių ir pasiryžimo — tad buvo tik- ras Lietuvos sunkmetis.

Autorius romano veiksmą pra- deda Maladecinos gelžkelio stoty- je, Gudijoje, pro kurią pravažiavo Mykolas Sleževičius, grįždamas 1918 m. gruodžio mėn. iš Rusijos į Lietuvą. Čia jisai ir pamatė bol- ševikų raudonąją armiją, vykstan- čią užimti Lietuvos.

Atvykęs į Vilnių, rado niūrų vaizdą, politinę maišatį ir skur- džio gyvenimo sąlygas. Vokiečiai kraustosi iš Lietuvos. Vieni alkani išėina, kiti dar alkanesni ir žiau- resni veržiasi į Lietuvą. Kas bus su Lietuva? Susirūpino M. Sle- ževičius, rūpinosi ir visi lietuviai.

Autorius teisingai pastebi ir ra- šo, kad Mykolas Sleževičius, ap- silankęs karininkų susirinkime Vilniuje, pastebėjo karininkų pa- triotizmą, pasiryžimą kovoti dėl Lietuvos laisvės, keltis ne į Gar- diną, bet į Kauną. Tai paskatino dar smarkiau Mykolą Sleževičių veikti, sudaryti vyriausybę ir šauk- ti vyrus į kariuomenę.

J. Gliuda romano rėmuose ap- rašo, kaip Vilniuje buvo tada su- rašytas atsisakymas į tautą "Lie- tuvos piliečiai! Lietuva pavojuje" ir "Sąlygos stoti į Lietuvos krašto apsaugą". Tai turėjo didelę reikš- mę. Gyventojų nuotaika pakilo, jie susirūpino savo krašto ateitimi

ir pasiryžo gintis. Tas aprašymas romane tikrai ir labai ryškus.

Bolševikams grasant užimti Vil- nių, vyriausybė persikėlė į Kau- ną. Kaunas tapo Lietuvos pasi- priešinio širdimi. Sąlygos gerė- jo pamažu. Vyriausybė tvirtiau pradėjo jaustis tik tuomet, kada į kariuomenę suplaukė daugiau sa- vanorių.

Mykolo Sleževičiaus veiklą Vil- niuje ir persikėlimą vyriausybės į Kauną autorius yra gerai ištyręs. Romane aprašomųjų įvykių vaiz- dai yra spalvingai ryškūs.

Tačiau, persikėlus įvykiams į Kauną, autorius gerokai pasimeta, klaidžioja, M. Sleževičiaus ir jo vy- riausybės veikla čia pavaizduota silpnai. Susidaro įspūdis, kad au- torius šį laiką tarpą tyrinėjo tik paviršutiniškai ir rašė paskubom. Tikrovė buvo tokia, kad M. Sle- ževičius ir jo vyriausybės veikla ypač stipriai pasireiškė Kaune, bet ne Vilniuje, ir ne vien tik kariuo- menės organizavime, bet ir valsty- bės aparato kūrimo srityje.

Su antrosios valstybės konferen- cijos darbais ir nutarimais au- torius, matyt, nėra susipažinęs. Iš tikrųjų anoji konferencija reiškė norą, kad vyriausybė ir taryba veikėtų sutartinai. M. Sleževičiaus vyriausybė pasiliko ir tęsė savo darbą.

Be reikalo nuvertinama Vals- tybės Taryba ir kai kurie Vals- tybės Tarybos atstovai. Vieni per daug giriama, kiti be pagrindo pakeikti. Tokio žanro romanuose nederėtų be rimtos priežasties tai daryti, nes tuomet knyga netenka tikrovinio vaizdo.

Aplamai, J. Gliaudos romanas "Sunkiausiu keliu", nors ir su kai kuriais trūkumais, yra skaitytina knyga. Malonu, kad mūsų rašyto- jai jau pradėjo rašyti herojinius romanus, kurių niekada nebus per

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išplaustyti paveikslų rėmai, pritaikinti paveikslams ir skelbimams, rėmai — metalu apdėti rėmai.

2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIrginia 7-7258 - 59

HIGH RATES

5% Per Annum PAID QUARTERLY
Passbook Accounts — AT — 6% Per Annum
\$5000 or more Certificates 2 year min.

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASS'N

HIGHEST RESERVES

4071 Archer Avenue

Chicago, Ill. 60632

TEL — LA 3 - 8248

(West of California Avenue)

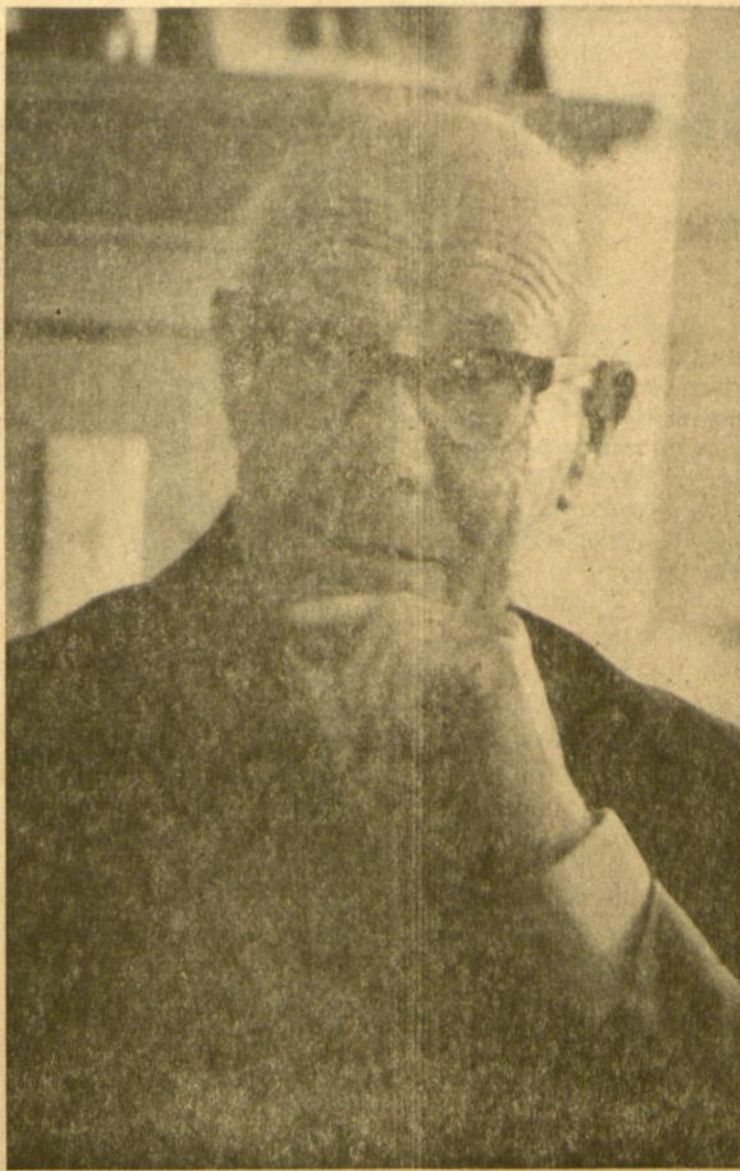
5 3/4% Per Annum

\$1000 or more Certificates 1 year min.

5 1/2% Per Annum

Investment Bonus Certificates

Jurgis Gliuda

Nuotr. V. Maželio

daug, jeigu jie bus stiprūs. Hero- jinių pavyzdžių mūsų tautos isto- rijoje, kovoje dėl tėvynės laisvės yra labai daug, o apie juos rašoma buvo mažokai. Šia kryptimi ir ten- ka palinkėti mūsų rašytojams sėk- mės.

WAGNER & SONS

Typewriters, Adding Machines & Checkwriters

Nuomoda — Parduoda — Taiso

NAUJOS NAUDOTOS

Virš 50m. patikimas patarnavimas

5610 South Pulaski Road

Phone — 581-4111

KOSTAS BUTKUS

Tel. PR 8-2781 (778-2781)

IVOROS LANGAI DURYS

STOGELIAI RINOS

APKALIMAI (Siding)

Philomena sako...

DOLERIAI TURI KOJAS, jie greit išėina ir nebegrįžta. Jūsų doleriams reikia vado, kad jie nepaklystų,

jūs jiems patarnaukite, nuneškite į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę. Tenai jūsų doleriai bus saugioj vietoj ir augsti nuosimčiai auklės naują dolerių šeimą.

Įdedant penkis šimtus dolerių gausite labai naudingą dovana, ne- mokamai, gražų spalvotą dekį — "blanket".

5%	5 1/4%	5 3/4%	6%
Regular Passbook Account	90 Day Passbook Accounts	1,000 or more Savings Certificate (1 to 2 yrs.)	45,000 or more Savings Certificate (2 to 10 yrs.)

PHILOMENA D. PARKER, prezidentė

CHICAGO

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Chorai iš lietuviškų operų

(Atkelta iš 3 pusl.)

sinaudota pirmųjų tekstų ir žodžių.

Leidinyje dar patalpinti eilės tvarka: M. Petrausko — du cho- rai iš "Birutės" ir du iš "Eglės, žalčių karalienės"; J. Karnavi- čiaus: "I dangų žvaigždės ren- kas", "Kovė galingas" ir "Kuni- gaikščio laidotuvių daina" iš "Grażinos"; "Už Jūrelių, už ma- relių" iš "Radvilo Perkūno". To- liau eina trys chorai iš St. Sim- kaus "Pagirėnų", yra tai — "Už- augo dvarely žilas oželis" (mote- rų chorui), "Antroji rugiapiūti- ninkų daina" (mišriam chorui) ir "Merginų talka" (moterų cho- rui). Antraštės — leidinio redak- toriaus.

Leidinyje nepolitinis, be įprasti- nės ideologinės įžangos. Jo kilmė aiškėja iš trumpo rusiško ir de- talizuoto lietuviško spaustuvės bei leidyklos štampos. Šis į vieną knygą sutalpintas rinkinys galės būti naudingas ir lietuvių išeiv- jos pajėgesniems chorams.

VL J-as

Puikiausia dovana Jūsų giminėms Lietuvoje ir USSR

Naujausias

FURGON (STATION-WAGON) modelis

VAZ-2102-60 MP 5 vietos — 5 durys

Ką tik gavome labai ribotą

STATION-WAGONŲ

kontingentą ir siūlome juos savo klientams.

— Pirmas atėjęs — Pirmas aptarnaujamas tvarka —

po \$3,881.25

Šis modelis yra LIETUVOJE IR USSR labiausiai pageidaujamas automobilis šeimos kelionėms, lavykoms, stovyklauti, apsipirkti ir t. t.

Gaunami tik TIESIOG iš vietinėlių V/O VNESHPOSYLTORG'o įgaliosios firmos

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVE. (tarp 27 ir 28 g-vės) NEW YORK, N.Y. 10001

TEL.: (212) 685-4537

Skubėkite užsakymais kol neišduotas kontingentas.

Antikomentarai

PRANAS VISVYDAS

"Esu nuogas. Neturiu motų. Neturiu pavardės" — rašo jaunas Lietuvos poetas Alfonsas Bukontas debiutiniame rinkinyje "Piešiniai ant vandens".

Dėl to jis susilaukia karčių pastabų iš partinio kritiko A. Drilingos: "... kai apsinuoginama dėl apsinuoginimo, netyrinėjant gilesnių apsinuoginimo priežasčių, kai jaučiamos pastangos nusimesti laiko drabužius ir užmirštas socialinis, pilietinis žmogaus įvardijimas, toks apsinuoginimas tampa abstrakčiu..." (Lit. ir Menas, 73.III.10).

Kitais žodžiais, jei poetas apsinuogintų konkrečiai (kaip mergiotės The Other Ball užėjoje) ir dar paaiškintų, kad to pageidauja partija, viskas būtų tvarkoje. O dabar — abstrakčiai! Slapukėškai. Angi taip galima?

Reiklusis A. Drilinga primena ne tik A. Bukontui, bet ir kitiems poetams — J. Juškaitiui, T. Venclovai, S. Gedai hermetiškumo, abstraktumo, o ypač vakarietiško estetizmo pavojaus kūrybai. Tokia poezija, kritiko nuomone, "niekad nebuvo priimtina socialistiniam menui, vaizduojančiam naują žmogų ir naują dvasinę struktūrą".

Pasirodo, seno pilietinio būgno oda niekad nenudyla.

Naujas žmogus? Homo novus? Kas tai per padaras?

Užėjo tipas pasitikrinti. Kelis vakarus praleidau bibliotekoje. Knisau ultražodingoje psichologijos-sociologijos knygoje. Pavardė Britanica. Dievuliau, rezultatai menki. Nieko naujo nesužinojau. Homo sapiens. Homo faber. Homo ludens. Organizacijon man. Skinnerio utopinę žiūrė. Idomios, bet drauge efemeriškos kombinacijos, pro kurias, kaip yla iš maišo, tenda esminė tiesa: žmogus nuo savo prigimties nėra toli pabėgęs. Tie patys instinktai. Poreikiai. Kova už būvį. Malonumų geismas. Prieštariai. Tradicijos. Ta pati senoviška velniava, besisukanti biologijos — fiziologijos narve. O dvasia? Vieni ją — taip, kiti — kitaip. Ji nuolat budi ir kūrybingai prasižvelgia tik tada, kai yra reikalinga ir galimybė.

O gal aš sergu modernia igno liga, senųjų daktarų vadinta agnosticizmu? Ignoramus et ignorabimus, sakydavo agnostikai.

A. Drilinga, be abejo, turi mintį sovietinį homunkulą, gimusį revoliucijos žaidre, grūdintą Lenino ir Stalino kalvėse, o šiandien lepinamą gražiausiais penkmečių pažadais. Kaip jis atrodo? Ivairiai. Vieni jį ne per seniaišiai matė sėdintį ant tanko ir spaudantį ant Prahos grūdinio. Poetas A. Voznesenskis jį pakrikštijo Bukašniko ir Antibuškašniko vardais. Tarybiniuose romanuose jis protarpiais žavisi Čaikos blizgesiu. Bet kam čia kalbėti apie Bukašnikus ir Čaikas. Mums gi rūpi Lietuva.

Vilniaus VII vidurinės mokyklos mokytoja Danutė Ruzgienė apie homunkulą atžalas šnoka be didelio entuziazmo, vis dėlto su tam tikru pavydu: "Šių dienų jaunuoliai per dažnai rūpi skausmo valgis, atitinkamomis progomis ir vyno butelį, nuotyčių literatūra, kur nereikia per daug įsigilinti ir susimastyti, lėkšti, lengvo turinio kino filmai ar spektakliai, ekstravagantiškas drabužis, kartais net chuliganiškas elgesys..." (LM, 73.I.27).

Nors Danutė gerokai perdeda, iš kelių pavyzdžių darydama dėsnį, tačiau ji savotiškai griaua A. Drilingos postrėgavimus apie tobulo žmogaus egzistavimą Sovietijos kolonijose. Vargu ar gali homo novus klestėti sąlygose,

kur politinis sąmoningumas skiepijamas proto ligoninėse.

Todėl poetas A. Bukontas yra teisus su savo "esu nuogas, neturiu motų, neturiu pavardės". Šita hiperbole jis nori išreikšti atėirbią nuo Bukašnikų ir Antibuškašnikų rojaus. Jis nori būti indvidu.

Naujo, sąmoningo lietuvių ugdymo išvilioje rimtai sutrūpi no anoniminė Lietuvių sąmoningumui ugdyti draugija. Visa bėda, kad sąmoningumo ugdytojai vien paikiu nepasitenkina. Jie visus paleidęliu drūtai iškojoja ir net žada primušti. Miela klausytis. Tik jie man primena Berlyno pabėgėlių stovykloje gyvenusį Jozefą Zagurskį. Politikuojant, būdavo, įsikarščius Jozefas ir dinamiškais mostais (čakt, čakt) ima įrodinėti, kaip turi būti tvarkomas pasaulis — kumščiu, kirviu, kuoka.

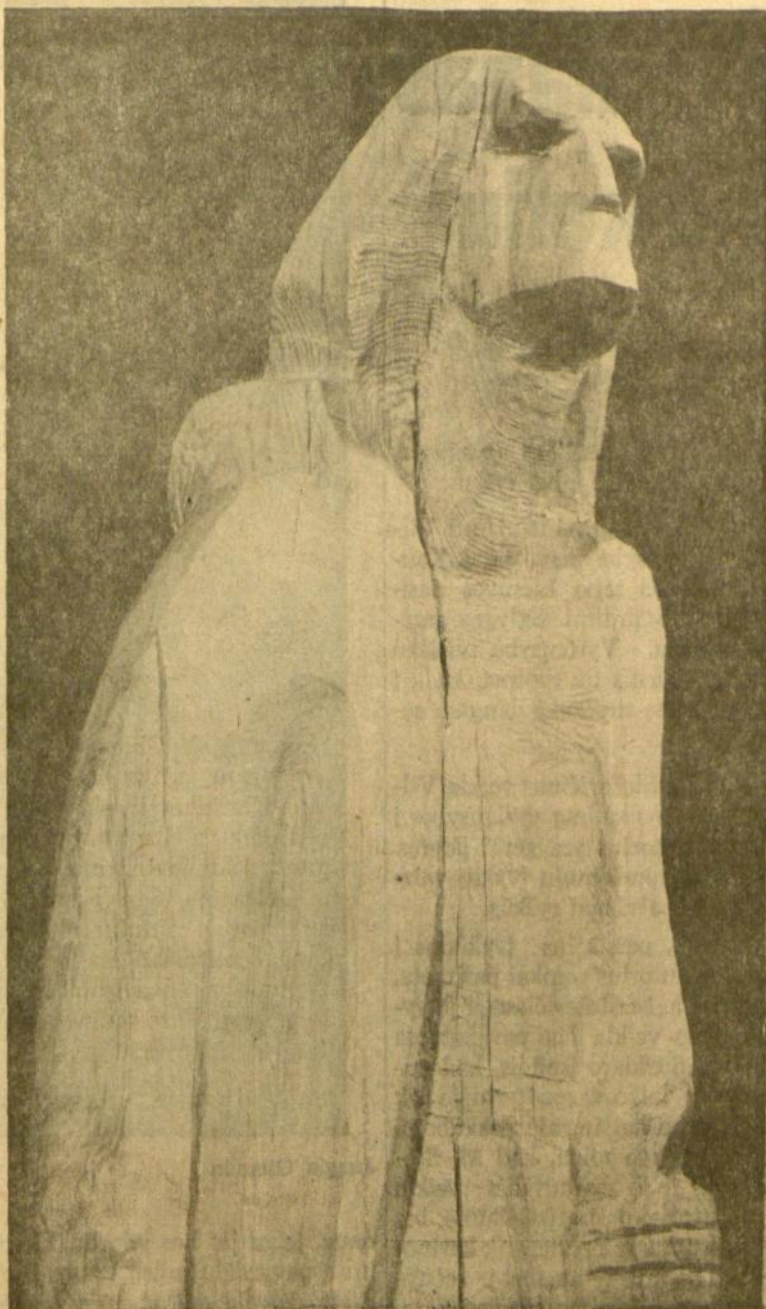
Nauji leidiniai

• LAISKAI LIETUVIAMS, 1973 m. kovo mėn. Nr. 3. Religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaguoja Juozas Vaišnys, SJ. Redakcijos ir administracijos adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, Ill., 60636. Metinė prenumerata 5 dol.

Redakcijos vedamuoju duotas puslapis straipsnis, "Prasmingiausia gavėnys atgaila". O atgaila, anot redakcijos, turėtų, ypač šiemet, būti šitokios rūšies: "Dabartinė mūsų visuomenės veikla kartais atrodo tik senų sąskaitų suvedinėjimas su tikrais ar tik įsivaizduotais priešais, su tais, kurie kada nors mus užgavo, ką nors pasakė, kaip nors mums nepatinkančiai pasielgė.

"Tad pasiryžkime vienas į kitą žiūrėti atlaidesniu ir krikščioniškesniu žvilgsniu. Kartais tai nebus lengva, reikės pasiaukojimo, savęs išžadėjimo, bet tai ir bus prasminga. Dievui maloni ir mums visiems labai naudinga gavėnys atgaila".

A. Paškaus straipsnio "Utopija ar chaosas? trečiasis tęsinys šį kartą užgriebia šitokius du skyrelius. "Kommunizmas ar kapitalizmas?; "Žemės ir dangaus religija". Spausdinamas, vyskupų Antano Deknio ir Vincento Brizglio atsišaukimas religinės šaipos ir pašaukimų reikalu. Br. Kristanavičiaus, SJ toliau rašoma nepašaukiamos Lietuvos laikotar-

Dagys. Prieš vėją (medis). Šio Toronto, Kanadoje, gyvenančio skulptoriaus darbų paroda vakar atidaryta Ciurionio galerijoje, Chicago. Paroda galerijoje vyks iki balandžio 15 d. Lankymo valandos savaitės dienomis nuo 7 iki 9 val. vak., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.

pio jėzuitų istorija.

Zentos Tenisonaitės eilėraščių puslapis rodo, kad autoriui dar labai sunku pasivyti šandieninę lietuvių poezijos raidą. Jos eilėraščiai visu savo sukirpimu st-

vi kažkur lyg Motiejaus Gustaičio epochoje, tartum lietuvių lyrikoje dar nebūtų buvę nei Putino, nei Aisčio, Brazdžionio, nei kitų jaunesniųjų prasižvelimo.

A. Rubiko straipsnis "Kur tavo brolis?", kaip ir visi jo plunksnos raštai, yra skaitytojų rimtai provokuojantis, šviežias, įdomus. Tuo tarpu dr. Gr. Valančiaus

teihardiniam straipsny daug kur šių dorybių pasigendama. Idomūs ir apžvalginiai žurnalo skyriai: Knygos, Tėvynėje, Kalba, Teatras. Atgarsiai.

• Motiejus Valančius, RAŠ-TAI I. Išleido "Vagos" leidykla Vilniuje 1972 m. 598 psl.

• Motiejus Valančius, RAŠ-TAI II. Išleido "Vaga" Vilniuje 1972 m. 476 psl.

Tai serijos "Lituanistinė biblioteka" vienuoliktasis ir dwiliktasis leidiniai. Abiejų Valančiaus tomy redakcinė komisija: K. Korsakas (pirm.), K. Ambrasas, J. Jurginis, A. Mačonis, J. Palionis, R. Šarmaitis. Tekstą abiem to- mam parengė B. Vanagienė. Įvadą ir paaiškinimus pirmam tomui paruošė V. Vanagas, an- tam — V. Merkys.

Žinant, kokiose režiminėse sąlygose šie du Valančiaus raštų tomai yra išleidžiami, nesistebėtina, kad jie nėra be trūkumų. Štai jau pirmo tomo įžangoje yra sakoma: "Pirmojo tomo didumą sudaro beletristika — visi šiuo metu žinomi prozos kūriniai (išskyrus tris pasakojimus, savo turiniu svetimus tautų draugystės dvasiai)". Tad pirmajame tome randame Valančiaus "Vaikų

knygelę", "Paaugusių žmonių knygelę", "Palangos Juze", "Pasakojimus Antano Tretininko", pora į rinkinius neįėjusių kūrinių; ištraukas iš "Žyvatų šventųjų" ir "Gyvenimų šventųjų"; ištraukas iš dienoraščių ir užrašų.

Antrajame tome spausdinamas didžiulis Motiejaus Valančiaus istorinis veikalas "Žemaičių vyskupystė".

Taigi dvitomyje sukaupta beveik visa, kas vysk. Motiejaus Valančiaus yra geriausio parašyta įvairiuose ir šakotuose kūrybos kleduose.

LIETUVOJE JAU "PRASOMY" LITERATOROS ŽURNALO RUSŲ KALBA

Sausio pabaigoje vilniškė Rašytojų sąjunga svarstė vertimo į lietuvių ir rusų kalbą klausimus. Pabrėžta, kad nuo vertimo mels triskumo priklausio kūrinių kelti iš vienos kalbos (šiuo atveju rusų) į kitas kalbas sėkmė. E. Matuzevičius pareiškė, jog atėjus laikas Lietuvoje "leisti literatūrą į žurnalą rusų kalba". "Vagos" leidyklos redaktorė A. Bernas pasigedo didesnio spaudos dėmesio "Vagos" leidyklos rusų kalba išleisiamis lietuvių rašytojų knygoms. (Elta)

SVIETIMO TARYBAI rekomendavus išleistas knygos, tinkamos mokyklinio amžiaus vaikams:

J. Minelga, LABAS RYTAS, VOVERE	Eilėraščiai vaikams	\$2.50
G. Ivaškienė, BALTASIS STUMBRAS	Premijuota istorinė apysaka	3.60
D. Bindokienė, MIESTE NESAUGU	Premijuota apysaka	3.00
J. Svaistas, SAUNUS PENKETUKAS	Premijuotos apysakos	3.00
A. Norimas, BE NAMŲ	Premijuota apysaka	3.00
A. Giedrius, TEVŲ PASAKOS, II dalis	minkštasis viršelis	3.00
A. Giedrius, TEVŲ PASAKOS, II dalis	kietasis viršelis	4.00
C. Grincevičius, VYSKUPO KATINAS	3 apysakos	2.50
V. Frankienė-Vaitkevičienė, UZBURTOS KANKLES	kiet. virš. 4.00, minkšt. virš.	3.00
A. Giedrius, MAZOSIOS PASAKOS	Trumpos, lengvos	2.00
J. Narutė, LINELIAI - eiliuotas linų augimas ir apdirbimas.	Natūralių spalvų iliustracijos	1.60
N. Jankutė, KELIONĖ Į SEPTINTĄ STOTĮ		3.00

Knygų platintojai

CHICAGO: Draugas, Gifts International, Marginiai

LOS ANGELES: V. Prižgintas

BROOKLYNE: Darbininkas

DETROITE: Čizaugas

WATERBURY: Spauda

PUTNAME: Nekalto Prasidėjimo Seserų Vienuolynas

ROCHESTER: Sabalis

SO. BOSTONE: Baltic Florist — Minkienė

Adelaidėje: Reisonienė

Platintojai prašomi siųsti užsakymus:

R. RASLAVICIUS

7234 So. Sacramento, Chicago, Ill. 60629

Tel. (312) 776-3254

SEIGAN'S

VYRŲ IR BERNIUKŲ KRAUTUVĖ

4640 So. Ashland Avenue Tel. YA 7-1272

Atidara iki 9 val. vak. pirmad. ir ketvirtad., o kitomis dienomis iki 6-os val. vakaro.

Iki Velykų atdara SEKMADIENIAIS nuo 10 v. r. iki 5 v. vak.

Kostiumai, sportiniai švarkai, kelnės polyester dvigubo mezgimo vėliavos mados spalvingų medžiagų.

Pas HARRY SEIGAN rasite didžiulį pasirinkimą pilnutinai apsirangimui kaip vyrams taip ir jaunuoliams.

Seigan'as ir jo tarnautojai kalba lietuviškai. Apsilankykite pas mus, kad pasirodo, turėtumėte Velykų šventės iškilmingai sukakti.

Cia rasite geriausių firmų, kaip GROSHIRE, BOTANY "500", PHOENIX ir kitų.

Pirkę kostiumą, švarką ar kelnės, jūs būsite patenkinti, nes mūsų siuvėjai čia pat vietoje jums primieruos ir pritaikins ir nieko už pritaikymą nereikės mokėti.

Visos berniukų aprangos gaunamos, įskaitant stambius (husky).

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1973 METAIS

American Travel Service Bureau, vadovaujamas Walter Rask-Rasčiausko, 1973 metais organizuoja 12 turistinių ekskursijų į Lietuvą. Lietuvoje visos ekskursijos vėsės 11 dienų — Vilniuje, Kaune, Druskininkuose ir Trakuose. Walter Rask-Rasčiauskas, pirmas pradėjęs vežti žmones į Lietuvą, tą darbą sėkmingai tęsia jau 12 metų. Jo ekskursijos tvarkingai suorganizuotos vyksta sklandžiai. Visos grupės turi prityrusius palydovus.

Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, Nr. 4-4A, Nr. 5-5A - Jau užpildytos

Nr. 1 Gegužės 21 d.	15 dienų kelionė
IS CHICAGO — \$750.00	
Nr. 2 Gegužės 28 d.	16 dienų (su Leningradu)
IS CHICAGO — \$798.00	IS NEW YORKO — \$700.00
Nr. 3 Birželio 3 d.	17 dienų (su Leningradu)
IS CHICAGO — \$863.00	IS NEW YORKO — \$765.00
Nr. 4 Birželio 25 d.	15 dienų kelionė
IS CHICAGO — \$815.00	
Nr. 4A Birželio 25 d.	21 diena (su Roma)
IS CHICAGO — \$980.00	
Nr. 5 Liepos 9 d.	14 dienų kelionė
IS CHICAGO — \$825.00	IS NEW YORKO — \$725.00
Nr. 5A Liepos 9 d.	21 diena (su Roma)
IS CHICAGO — \$980.00	IS NEW YORKO — \$880.00

DAR YRA VIETŲ SEKANČIOSE EKSKURSIJOSE:

Nr. 6 Liepos 15 d.	14 dienų kelionė
IS CHICAGO — \$835.00	IS NEW YORKO — \$738.00
Nr. 7 Liepos 19 d.	14 dienų kelionė
IS CHICAGO — \$825.00	IS NEW YORKO — \$725.00
Nr. 8 Rugpjūčio 1 d.	14 dienų kelionė
IS CHICAGO — \$825.00	
Nr. 9 Rugpjūčio 13 d.	21 diena (su Roma)
IS CHICAGO — \$980.00	
Nr. 10 Rugpjūčio 22 d.	14 dienų kelionė
IS CHICAGO — \$800.00	IS NEW YORKO — \$700.00
Nr. 11 Spalio 1 d.	15 dienų kelionė
IS CHICAGO — \$720.00	
Nr. 12 Gruodžio 19 d.	14 dienų kelionė
IS CHICAGO — \$735.00	IS NEW YORKO — \$635.00

Prašome iš anksto pasirinkti Jums tinkamą kelionės datą ir registruotis, nes dalyvių skaičius grupėse ribotas. Įmokėjimas asmeniui \$100.00. Pakelbtos kainos — gyvenant dviese kambarėje; atskiras kambarys — \$85.00 papildomo mokesčio, ekskursijose su Roma \$100.00 — papildomo mokesčio.

ALL AIR FARES SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL

Visais kelių reikalais prašau kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 SOUTH WESTERN AVENUE

Chicago, Illinois 60643

Telefonas (312) 238-9787

Taip pat paruošiami kvietimus giminėms atvykti į Ameriką; teikiame informacijas kelių reikalais į visus pasaulio kraštus, parūpiname visas ir bilietus.

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Frank Zogas, President

5%

All accounts compounded daily — Passbook Savings paid quarterly.

6%

2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

6%

5%

Mokamas už dviejų mėn. Lietuvių sąjunga

Minimum \$5,000.00

Pinigai įnešti iki 15 d. PĖLNO NUOBIMCIOUS NUO 1 D

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.

ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.

ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 13 v. d. — Trečiad. uždaryta

Kultūrinė kronika

Konferencija, skirta Baltijos regiono problemoms

Bendradarbiaujant Hooverio Institutui, Kalifornijos valstybiniam universitetui San Jose ir Association for the Advancement of Baltic Studies, š. m. balandžio 13-15 d. San Jose, Kalifornijoje, įvyks mokslinė konferencija tema "Conference on Baltic Area in World War II. Konferencija organizuojama bendromis lietuvių, latvių ir estų pastangomis. Jai pirmininkaus dr. Tomas Remeikis. Tris dienas konferencijoje bus skaitomos paskaitos ir vydomos svarstymos, liečiančios trijų Baltijos kraštų istoriją, literatūrą, politiką ir kt. antro pasaulinio karo laikotarpyje. Konferencijos pradžią balandžio 13 d. (penktadienį) 11 val. 30 min. ryte Hooverio Institute, Stanford University, Palo Alto, Calif. Konferencija čia vyks iki 5 val. 30 min. vak. Šeštadienį ir sekmadienį (balandžio 14 ir 15 d.) konferencija tęsiama koncertų salėje (Concert Hall) California State University, San Jose, Calif.

Konferencijoje lituanistika bus artimai užgriepta ir nevienoje bendrinėje Baltijos regiono temoje, nagrinėjamoje tai latvių, tai estų mokslininkų. Gryna lituanistika, pristatoma pačių lietuvių, konferencijoje bus ši: šeštadienį (balandžio 14 d.) 11 val. priešpie) dr. Tomas Remeikis "The Lithuanian Decision Not to Intervene in the German-Polish War of September, 1939"; 2 val. 30 min. popiet. dr. Elena Tumienė "Personal Development on the War in the Works of Baronas, Katliškis and Pūkelevičiūtė"; 4 val. popiet. dr. Bronis J. Kaslas "The Lithuanian Strip (vokiečių - rusų derybos dėl Suvalkijos dalies pardavimo); sekmadienį (balandžio 15) 2 val. popiet. kun. Viktoras Pavalkis "The Attitude of the Vatican Towards the German Church Policy in Lithuania During Its Occupation, 1941 - 1944"; 3 val. popiet. Romualdas S. Misiūnas "Soviet Historiography of World War II and the Baltic States". Tuo pačiu laiku taipgi kalbės David F. Robinson tema "The Fate of the Lithuanian Collections of the University of Königsberg in World II".

Konferencijon vykstantys iš anksto jau gali užsiregistruoti, rašydami šiuo adresu: Juris Petriceks, 343 Waverly St., Menlo

Chicago birutinių suruoštoje literatūrinėje popietėje š. m. balandžio mėn. 1 d. Tautinukas namuos, Chicagoje. Popietės rengėjos ir savo kūrybą joje skaitę rašytojai iš kairės į dešinę: Chicago birutinių pirm. M. Babickienė, Kazys Bradūnas, birutinių valdybos narė V. Kulikauskienė, programai vadovavusi aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė, Nijolė Jankutė-Užabalienė, Liūnė Suteika ir Aloyzas Baronas. Nuotrauka Zigmogo Degučio

Park, Ca. 94025. Registracijos mokestis 3.00 dol., studentams — 2.00 dol. Apsistoti patartina Sainte Claire Hotel; kaina — 13.50 vienam, 15.75 diem, įskaitant ir transportą iš San Jose Municipal aerodromo.

Dariaus Lapinsko muzika lėlių teatrui

Kompozitorius Darius Lapinskas parašė muziką lėlių teatro pasakui "Dailidė, Perkūnas ir velnias". Šios pasakos premjera, kartu su Prokovievo "Petriuku ir vilku", įvyks balandžio 15 d. Detroito, Lietuvių namuose, kur lėlių teatro spektaklį rengia Detroito ateitininkai. Aktorė Laima Rastenytė - Lapinskienė yra šio viso lėlių teatro įkūnytoja: ir režisūra ir lėlių apipavidalinimas, ir spektaklių technika yra jos kūryba. Būtu gera, kad šia naująja — lėlių teatrą — galėtų pamatyti ir čikagiškiai. Aktorė Laima Rastenytė - Lapinskienė šiuo metu taipgi vaidina Jane Adams-Hall House Chicagoje Isobelos rolę Grombrowicz veikale "Ivona, Princess of Burgundia".

Mokslo pasaulis domisi kat. akademijos premijuota knyga

Lietuvių katalikų akademijos išleistoji, vėliau specialia premija apdovanotoji knyga — Lietuvos vyskupų reliacijų rinkinys — susilaukė gražaus susidomėjimo. Jau pasirodė recenzijos mokslo žurnaluose. Ją recenzavo vienas

svarbiausių bažnytinės istorijos žurnalų "Revue d'Histoire Ecclesiastique". Idomu, kad šiuo leidinių susidomėjo ir lenkai ir jau ji recenzavo savo trijuose žurnaluose. Pasauliečiai profesorai net entuziastingai leidinį vertina. Pvz. tokią šiltą recenziją parašė J. Tazbir žurnale "Kwartalnik Historyczny". Kitos recenzijos — žurnaluose: "Przegląd Historyczny" ir "Studia Zrodloznawcze". Jie tik kimba, kad lietuvių leidiny sulietuvinamos pavardės, bet tada ir jie patys turėtų atsisakyti visų tų lenkinimų, sakysime Prūsų vietovardžių, kai šaltiniuose iki 1944 m. visur buvo vartojami tik vokiečių terminai (pvz. Braunsberg, dabar: Braniewo ir t.p.). Tik lenkai emigrantai mažai terodo susidomėjimo šiuo lietuvių leidiniu. Gal jis jiems mažai tėra žinomas.

Lenko knyga apie Baltijos kraštus

Lenkijos Mokslių akademija, esanti Varšuvoje, atsiuntė Lietuvos Tyrimo institutui savo išleistą knygą "Kraje baltiečiai na drosde od demokracji parlamentarnei do dyktatury (1918 - 1934)" (Baltiškioji kraštai pakeliui nuo parlamentarinės demokracijos iki dyktatūros). Knyga yra 303 psl. Kaina 60 zlotų. Autorius dr. Piotr Lossowski. Pats autorius sakosi geriausiai esąs susipažinęs su Lietuva, todėl daugiausia apie ją ir rašąs, imdamas ją lyg pavyzdžiui. Autorius naudoja plačius šaltinius, buv. seimų stenogramas imtinai. Tačiau, atrodo, daugiausia remiasi vėlesniais, sovietiškais,

data, suglumusiai šeiminiškai bėlika prisipažinti, kad maistas nepagamintas.

Ir taip toji grupė bando, bet nepasiseka, pavalgyti visiems kartu. Tačiau toji komiška situacija tėra ledų kalno smailagalvis. Bunuel paėmė iš eilės kiekvieną charakterį ir išnagrinėja jo slapčiausią vidinę būtinę, pereinamas iš tikrovės į košmarą.

Bunuel įgijo įtūžusio moralizuotojo reputaciją, o vis dėlto jo "Viridiana" buvo kritikuojama ir labai gerai įvertinta.

Šiame filme ligi paskutinio taško pasižymėjo nuostabia vaidyba keletas Europos rafinuotiausių aktorių: Delphine Seyrig, Stephane Audran, Jean-Pierre Cassel, Michel Piccoli, Julien Bertheau ir nuostabiai švelnaus Fernando Rey — ambasadoriaus rolėje, žinomas iš "The French Connection" filmo, irgi narkotikų pardavėjo rolėje.

Bunuel vis labiau atrodo panašesnis į Fellinį, lyg pastarojo atvaizdas veidrodyje. Tik italas yra kur kas linksmesnis ir patrauklesnis. Filmas skiriamas visai šeimai.

Poeto Antano Strazdo - Strazdelio sukaktys

Šis žymusis 18-tojo amžiaus pabaigos ir 19-tojo amžiaus pradžios mūsų poetas yra gimęs 1763 m. balandžio 4 d. Taigi šiemet nuo jo gimimo sukako 210 metų. Poetas mirė 1833 m. balandžio 11 d. Tai ateinantį trečiadienį nuo Strazdo mirties sueis 140 metų.

PRADEDA IŠSKAITYTI MAJŲ RAŠTUS

Mokslininkai, panaudodami naują techniką, pradeda išskaityti majų civilizacijos raštus. Ties majų indėnų raštai buvo rašyti dar prieš ispanams užimant Pietų ir Centro Ameriką. Tuo metu majų indėnai buvo pasiekę aukštą civilizaciją.

CHICAGOS LYRIC OPERA UGDU NAUJUS TALENTUS

Lyric opera Chicagoje pasiryžęs daugiau ugdyti vietinius talentus. Parinko 10 solistų, kuriuos rengiasi išlavinti operų partijoms. Kandidatai buvo renkami Chicagoje, San Franciske ir New Yorke. Išrinkta 10, kurie užangažuoti dirbti nuo kovo 1 d. iki gruodžio 16 d. su 9,000 dol. atlyginimu. Tarp tokių parinktųjų yra ir lietuvis Paulius Gudas.

KNYGA APIE AUSTRALIJOS LIETUVIUS

Ruošiamą spaudai knygą "Australijos lietuviai". Ją redaguoja Z. Zubras. Bus išleista Australijoje. Joje bus plačiau apžvelgiamos Australijos lietuvių kolonijos. Pvz. apie Sydnejaus lietuvių pakviestas parašyti Juozas A. Jūragis.

SOUTHWEST
FEDERAL SAVINGS
for all your savings needs
3525 W. 63rd Street, Chicago
Phone — 436-4600

NAUJAS PROPAGANDINIS LEIDINYS

Rytų Vokietijoje TSRS penkiasdešimtmečio proga išleistas 160 p. gausiai iliustruotas leidinys apie Lietuvą "Wie Bernstein und Buntess Glass" (Kaip gintaras ir vitražas, Berlynas, Verlag der Nation, 1972). Leidinio tonas propagandinis, turinys — įprastinė maskvinė istorijos versija. Autorius Gintas Valteris, kilęs iš Talino. (Elta)

• Kun. Antano Miluko monografijos, minėtos mūsų laikraestyje kovo 3 d., autorius yra Vladas Mingėla.

G E L Ė S
Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
BEVERLY HILLS GELYNYCIA
413 W. 63rd Street Chicago, Illinois
TEL. — 656-6339
FEE. — 8-0833 — PR. 8-0834

MES TEBEMOKAM

6 % už 2 Metų
Certifikatus
(Minimum \$5,000)

5 3/4 % už 1 METŲ CERTIFIKATUS (Minimum \$1,000)

Open Mon 9-8; Tues Thurs Fri 9-5; Sat 9-1 Closed Wed

SAINT ANTHONY SAVINGS

1447 So. 49th Court
Cicero, Ill. 60650
TEL. — 656-6339
Joseph F. Gribauskas,
Executive Secretary

FRANK'S TV and RADIO, INC.

2240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIJŲJOS
RADIO IR STEREO APARATŲ. PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIJŲJOS APARATAI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIAKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAŽNOM VISTA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TEVAS IR SŪNUS —
TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345 6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

E U D E I K I S
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai
Trys Moderniškos Kopolyčios:
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNOS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1211
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 971-4411
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
POVILAS J. RIDIKAS
2354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
JURGIS F. RUODIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

Filmų įvairumai

STASĖ SEMENIENĖ

Premijuotas užsieninis filmas

"THE DISCREET CHARM OF THE BOURGEOISIE" yra Luis Bunuelio 30-tasis filmas. Bunuel, 73 m. ir beveik kurčias, yra vienas gvyū didžiųjų filmų režisierių pasaulyje, ispanų dekadanso — kultūros atžangos meistris. Bunuel jėlektrinio avangardą beveik prieš 50 m. su dviem trumpais surrealistiniais filmais, kuriuos pastatė kartu su dailininku Salvador Dali. Iš visų filmų gamintojų jis yra pesimistiškiausias, labiausiai neigiamas ir tikrai pats ciniškiausias.

"The Discreet..." filmas yra jo vėliausias ir labiausiai atžymėtas — gavęs Oskarą kaip 1972 m. geriausią užsieninį filmą ir Filmų kritikų drjos pripažintą "1972 m. geriausiu filmu".

Filmo "buržuja" yra grupė pūstom kišenėm paryžiečių, ku-

rių visi parodo šiek tiek komiška savo dvasios vidutiniškumą. Jie turi šurpų, ironišką skonį ir gerai išręptuotus jausmus. Juų baisiausi sapnai yra slogučiai ir baimė apsijuokinti viešai. Ju supratimu yra tragedija nesuvaldyti pykčio. O jau susėsti vakarienei ir pasijusti staiga lyg scenoje priešais publiką — tai jau tikras teroras!

Iš tikrųjų jie visi yra patogiai besijaučią šėtonai. Su savo žmonių smagių sutikimu, vyrai slap-tai įgabena įkokainą. Vienas jų yra neaiškiaus Pietų Amerikos krašto ambasadorius. O tačiau vienas tu vyrų sako: — Nepa-kenčiu narkotikų vartotojų. Ir vi-si linkioja galvomis pritardami.

Jie suplanavo kartu pavakarieniauti, bet kažkaip sumaišius

Cosmos Parcels Express Corp.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ, UKRAINIJĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukšto kokybės prekių priemonėmis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGIFTS, INC.

prima užsakymus dovanų pažymėjimams, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje

Informacijų ir nemokamu katalogų prašykite mūsų vyriausiojo staigloje ir visuose mūsų skyriuose

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP
488 MADISON AVENUE
Floor 21st

NEW YORK, N. Y. 10022
Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

NEW YORK, N. Y. 10003, 45 Second Avenue
NEW YORK, N. Y. 10011, 135 W. 14th Street
BOSTON, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue
BOSTON, Mass. 02127, 359 West Broadway
BUFFALO, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue
CHICAGO, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue
CHICAGO, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street
CLEVELAND, Ohio 44134, 5879 State Road
RINGTON, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue
GRAND RAPIDS, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N. W.
IAMTRAMCK, Mich. 48212, 11333 Jos. Campus Avenue
HARTFORD, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue
LAKEWOOD, N. J. 08701, 241 Fourth St.
LOS ANGELES, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.
NEW HAVEN, Conn. 06511, 1329 Boulevard
NEWARK, N. J. 07106, 698 Sanford Avenue
PASSAIC, N. J. 176 Market Street
PATERSON, N. J. 07505 — 60 Broadway
PHILADELPHIA, PA. 19141 — 4925 Old York Rd.
PITTSBURGH, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street
SAN FRANCISCO, Calif. 94115, 2076 Sutter Street
WATERBURY, Conn., 905 Bank Street
WARREN, Mich. 48092, 29200 De Quindre, 1/2 Block North of 12 Mile Road
WOODHAVEN, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave.
WORCESTER, MASS. 01610, 144 Millbury Street
YOUNGSTOWN, Ohio 44503, 309 W. Federal Street
IRVINGTON, N. J. 07111, 1082 Springfield Avenue

Tel.: AL 4-5456
CH 3-2583
LI 2-1767
268-0068
TL 6-2674
BR 8-6966
WA 5-2737
894-1738
ES 2-4685
GL 8-2256
365-5242
246-9473
FO 3-5565
AN 1-2891
LO 2-1444
373-8783
GR 2-6387
Tel.: 345-2028
Tel.: GL 5-9586
HU 1-275
FI 6-157
PL 6-6746
Tel.: 751-6760/1
Tel.: 441-4712
SW 8-2868
RI 3-0446
374-6446

SPYGLIAI IR DYGLIAI

REDAGUOJA DR. S. ALIŪNAS

REIKIA RASTI KALTININKĄ

Jeigu kas nors bloga atsitiko, tai būtinai reikia atrasti kas kaltas. Jeigu jau nerasi kas kaltas, tai reiškia, kad kaltas esi pats, juk niekas pasaulyje dar pats savęs neapsikaltino. Visi tik gina tiesą, niekas dar negynė netiesos. Ir kai kas laiška ar pagaliais kovoja, tai abi kariaujančios pusės gina tiesą. Nė vienas iš jų besimušančiųjų negina netiesos.

Va, jau nuolat kai kurie kalba, kad Amerikoje būtų rojus, jei nebūtų frontininkų. Be abejo, tie frontininkai tikrai kalti. Jie kalti nuo pat pasaulio pradžios, nes tikriausia bendruomeninė Ieva buvo frontininkui Adamui užtaisyti kelią iš rojus, sugundžiusi į aukštesnį postą žengti, kaip kad tie bendruomenininkai kad nori užimti kelius į Washingtoną.

Kai kam gali būti neaišku, kas tie frontininkai. O tai tikrai niekam tike. Pavyzdžiui, frontininkų galvoje kilo idėja įruošti Dainavos stovyklą. Kai kas netikėjo, kad tai bus naudinga, tačiau frontininkai veikė ir padarė Dainavos stovyklą. Ir tiesiog koks nusikaltimas, vargai vaikūčiai dabar kasmet ten vežami vasaroti, o jie sau galėtų miesto ieloms lakstyti. Baisus frontininkų nusikaltimas vaikus taip nuo gerų darbų atitraukti. Vieniškai laisvė, kaip kad toks ar toks lietuvis jaunuolis pavogė, išdaužė, narkotikus vartojo, o tai garas lietuviams, gi frontininkai tokia stovykla tokį garą sumažina, vaikus išjungdami iš gatvės.

Niekšai frontininkai sugalvojo steigti Lietuvos fondą ir patys dešimtis tūkstančių eudėjo. Na, ir dabar keliasdešimt tūkstančių skiria kokiems nors kultūriniais reikalams. O kam to reikia, tik menininkų gadiną, ko gero nebežinos ką su pinigais veikti. Nebūtų fondo, ir nereikėtų ti pinigų svaistyti. Tikras kenkimas taučiečių, jo kišenei ir menininkui.

Vienas frontininkas net tiek Chicago apy. pirmininkas, valdo Alitą jau net antra kadencija, tiesiog sunkiai dirba, o galėtų sau golfą lošti, negu su tais komunistais boksotis ir Washington, važinėti. Tikras nenaudėlis vargina JAV valdžią.

Vienas frontininkas net tiek padarė, kad parašė buvo numestas į okupuotą Lietuvą kovoti ir ten žuvo. Na, tiesiog nesupratimas, dabar būtų galėjęs traukiniu nuvažiuoti arba ir lėktuvu nuakristi ir ten su Kazakevičium nusifotografuoti. O dabar vyras žuvo, liudydamas aiškiai neapsikaltimus.

Vienas nenaudėlis frontininkas Chicagoje prieš pat Jaunimo kongresą per vakarą suorganizavo 40,000 dol. jaunimui. Anot tos dainos: eudėjo tėveliai daug tūkstančių dėl savo vaikelių, dėl dūkstančių. Tikras niekšas tas frontininkas, nebūtų tiek sutelkęs pinigų, nebūtų reikėję tam jaunimui čia suvažiuoti vargti ir paskaitų klausyti ar net ir šokti, kol pavargęs.

Frontininkai niekšai, aukodami daugiau negu susivienijimai lietuvių kultūros reikalams, kir-

šina visuomenę. Juk jei jie ne-duotų, tai visi būtų lygūs ir nebūtų jokio skaldymo. Dabar jie duoda tūkstančiais, net nepatogu į aukotojų sąrašus pažvelgtus. Taip aukodami, pastato į nepatogią padėtį tuos, kurie neaukoka. Čia jau tikras skaldymas.

Išvežė kažkas vaikus į okupuotą Lietuvą, tai kaltas frontininkas, nors nė vienas nevažiavo ir vaiku nedavė, juk turi būti kas nors kaltas. Frontininkas suorganizavo Rezoliuciją, kurią pravedė, pasmerkdamas rusišką okupaciją JAV kongresas ir senatas. Kaltas frontininkas, kad taip į nepatogią padėtį įvarė JAV kongresmanus. Frontininkai rašo knygas, tikri niekšai, parašo, o paskui reikia vargšams žmonėms pirkti. Frontininkas suredavo ir frontininkai išleido knygą "Lithuania under Soviets", aišku, kad jis kaltas, nes tokia knyga tik šaltai kara didina. Niekšai frontininkai išleido knygą "Tauta ir tautinė ištikimybė", kuri

Prisivilo sriuba, aišku kaltas frontininkas.

buvo išparduota ir net latviai išsiivertė. O toje knygoje rašoma, kaip išlikti lietuviams patriotais. O kam to reikia, juk tai žmogaus gadinimas, jam geriau, kad jis būtų pyrago patriotas. Taigi ne tik lietuvius tokia knyga gadiną, bet dar net ir latvius. Frontininkai išleido knygą "Lietuvių literatūra svetur". Knyga tokia stora, kad tiesiog skaityti yra bai-

sv. Petrai, įleisk į dangų, aš esu nekaltas, visas nuodėmės suverčiau frontininkams.

sus laiko gaššinimas. Geriau, taip sakant, kokios televizijos žiūrėti, papkomiais užkasdamas ir byro užgerdamas.

Frontininkai suorganizavo jaunimo teatrą, na, tiesiog tikras nusikaltimas, vaikai vaidindami visokių šunibių prasimanys. Frontininkas renka medžiagą apie partizanus, todėl tikras nenaudėlis, nes rašo apie žuvu-

Kova už teisybę. Abiem atrodė, kad kitas kaltas, vieno širdis juoda, o kitas visas juodas.

sus, o geriau jau rašyti apie nuostabius gyvųjų nuopelnus, nuveiktus prieš skatėjus. Kaip matome, kur pažvolgisi, visur bailsūs frontininkų darbai, ir manome, kad jei ne jie, tai tu visų dalykų nebūtų buvę, ir žmonės daug geriau gyventų. Atrodo, kad frontininkai sukėlė ir Californijoje žemės drebėjimą, nes ten jie ir savo žurnalą leidžia ir visa valdyba ten persikėlė. Taigi, saugokitės tų frontininkų, nes nuo jų darbų velniui galvą skauda ir jis dėl to pradeda nerimauti ir smala taškytis. Giedam: te vienybė dega mūsų širdy ir mūsų sielų, na, o velnias ją ant rago mauto pragaros smaloj. Jeigu nėra kaltininko, tai sakyt, kad kaltas frontininkas, ir būsi išteisintas ir paguostas.

A. M. M.

TIKRAS PROFESIONALAS

Vienas ypatingai stropus laidotuvių įstaigos bendradarbis, pamatęs parke ant suolo sėdintį ir maloniai besišypsančią senelę, klausia:

— Kiek jums iš tikrųjų metų?
— Beveik šimtas septyneri, — draugiškai atsakė motušė.
— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau be-
veik nėra prasmės eiti namo.

PAKAITALAS

"Garsiai skardenasi trijų Pabaltijo tautų informacijos biuras. Ateina jiems geras ūpas — surengia veikėjo jubiliejų, išsikalba, nusifotografuoja. Gerai ir geležgalys, kai nėra kirvio".

L. Dovydenas

DONELAIČIO LITUANISTINĖJ MOKYKLOJ

Įtikinantis pasiteisinimas

— Tomai, kur tas sąsiuvinis, į kurį tavo tėvai turėjo pasirašyti? — klausia mokytoja.

— Aš jį pamečiau, besimudamas su vaiku, kuris sakė, kad esate pati negražiausia mokytoja visoje Donelaičio mokykloje, — pasiteisino mokynys.

Zinių šaltinis

— Panele mokytoja, ką reiškia žodis "akuotas"? — klausia mokinė.

Pasakysiu tau kitą šeštadienį. Turiu mamos pasiklausti, atsako jauna mokytoja.

Meilės pradžia

— Kada Maironis pradėjo rašyti apie meilę?

— Kai baigė mokyklą, — atsako mokinė.

TVIRTAI APIE MACEINOS "DIDŽIUOSIUS DABARTIES KLAUSIMUS"

"Atrodė, kad ten yra tik noras tašyti, triuškinėti, guldėti ant menčių, pribaižti ir nuteisti".

Dr. Gr. Valančius

ARKLIAI IR TRAKTORIAI

— Kodėl jūs dirbate laukus ne traktoriais, o arkliais?

— Arkliams nereikia atsarginių dalių.

"Šluota"

INTELEKTISKAS PLĖSIMAS

Pilietis atėjo į vaistinę ir padavė raštelį vaistininkui.
— Prašau palaukti, tuoj padarysim, — atsakė vaistininkas.
— Kviail, — sušuko pilietis, — greičiau daryk, čia lotyniškai parašyta, kad atiduotum pinigų.

LIUDININKAI

... Kaimynas paprašė paskolinti asilą. Gudruolis pašykstėjo ir atsakė:

— Aš jau jį paskolinau kitam. Tuo momentu iš už daržinės pasigirdo asilo bliovimas.

— Kaip jums negėda meluoti! — įsižeidė kaimynas.

— Mielas, — atkirto tas, — kam tu labiau tiki garbingam efendžiui ar nusususiam asilui?

KOKTEILIS

— Ką labiau vertinate: moters protą ar grožį? — paklausė šiuolaikinio vyriškio.

— Kokteilį, — atsakė šis.

DŽENTELMENAS IR BLONDINĖ

— Aš mėgstu blondines, — taria džentelmenas merginai.

— Bet aš nesu tikra blondinė, — ji sako.

— Bet aš nesu ir tikras džentelmenas, — atsako vyras.

ANTRAS KAIMAS BE ŠAMPANO

"Per pastymą iš šampano bonkų šaudė kamščiai, salė buvo tapusi kabaretu, bet scenoje tos šampaniškos nuotaikos nebuvo".

Saulius Šimoliūnas

"Dabar sunėskim galimai greičiau barzdas ir lazdas".

L. Dovydenas

"Skubiau patarčiau P. Bražėnui žvilgtelėti po savo lova, gal ir ten jau savo lizdą yra susisukę Maskvos agentai".

V. Meškauskas

— Juokas yra tarptautinė kalba, kurią visi supranta.

Romualdas Kisielius

KASDIENYBĖS AKTUALIJOS

Keičias laikas, keičias žmonės, keičiasi ir mados. Kur tik žiūrui, kur dairatsi, betvarkė vis matos.

Kainos kyla, algos stovi, doleris netvira. O jaunimas prisirūkęs vaikščioja kaip girtas.

Ir taika ir karas eina atėtin į koją.

Vagys, žmogžudžiai, plėšikai už teises kovoja.

Baigęs darbą, vyras mauna žmonai pietus virti. Moteriškų nuo vyriškų negali atskirti.

Karčiamaže ir bažnyčioje groja ant gitaros. Pasakykit, gerbiamieji, kas per velnias daros?

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— Apie žurnalistų balių. Stasys Juškenas Naujienose, prisimindamas Chicagoj suruoštą žurnalistų balių, teigia:

Valgymas

"Atsilankiusiems davė ir tokių gelsvų popierėlius. Už juos galėjai išgerti, o šalia baro pastatytas ilgas stalas ir ant to stalo prikauta įvairiausių valgių, tokiomis smulkiais gabalėliais suplaustytų. Pas tėvus augau, tai sriubą šaukštu srėbiau, o kietesni valgių pirštais čiupau. Vėliau išmokau dar šakute ir peiliu naudotis. Čia gi prie stalo nedavė nei šaukšto, nei šakutės, nei peilio, bet turėjai apsirūpinti tokiu durtuvu su užkabomis. Ir taip žmonės apie stalą apapitė baidė, dūrė gabaliukus ir valgė. Kad tu surūgtum pagalvojau, senatvėje reikia išmokyti dar ir durtuvu naudotis. Šalia stovinti jauna ponė pastebėjo, kad tai esą moderni valgytojų priemonė. Jau laikas buvęs žinoti ir išmokyti. Pasijukit jūs visi su savo modernumu. Jau naujo meno nebesimokinsiu. Durtuvu maisto nebadysiu!"

Mandagumas

"Ogi publikos mandagumas, paslaugumas, tiesiog stebėtinas. Atrodė, kad visi ten suvažiavo baigę mandagumo universitetus".

Muzika

"Muzikantai daug geriau ir garsiau grojo, negu grodavo Rytų Aukštaitijoje buvę kaimo muzikantai".

— Du broliai teoretikai, o vienas praktikas. Komunistinėj "Šluotėj" J. Maciukevičius eiliuoja:

Gyveno trys broliai: du teoretikai, o vienas — atleiskite — praktikas.

Turėjo trys broliai valdžią, ir tik vienintelį raktą.

Sugrįžo jie kartą. Čiupt čiupt už kišenių, — niekas nežvanga. Raktas prapuolė.

Tuo teoretikai ėmės teorijų, kaip peržengti slenkstį galėtų kontūrus:

Vienas pasiūlė įsibėgėti (tuoj apskaičiavo greitį ir pagreitį),

ir trenktį pečiais, kad durys išvirstų, — tik taip galėsią jie slenkti.

Antras pasiūlė langą išmušti (tuoj apskaičiavo jėgą ir svorį).

Tik nieko nesiūlė — atleiskite — praktikas, jųjų trečiasis brolis.

Nuėjo. Sugrįžo. Atsinešė raktą.

paėmęs iš pirmo kaimyno. Nors netikėjo abu teoretikai — lengviausiai duris atrakino...

— Moterų žaidimai: "Valstiečių laikraštys" kovo 24 d. rašoma: "Tvarykite mano girtuoklį! Išvežkite gydyti! — dejuo Garliavos gyventojas Lažauskienė.

Kai atvažiavo žmonės Lažausko išgabenti, pirmoji kaip liūtė šoko žmona.

— Ką jūs darote, šėtonai. Nardykite šeimos!

— Jūs pati krūvas pareiškimų prirašėt!

— Aš tik pagąsdinti norėjau! Būčiuotis nemalonu, kai degtinė dvokia!

— Vėlu. Dokumentai kalba, kad jis tikrai chroniškas girtuoklis.

Per tą triukšmą pats Lažauskas dinga kaip į vandenį. Nėra namie, nesirodo darbe. O gyvenimo draugė gudriai šypsoi lūpų kampėliu.

Saugu už stiprios žmonelės

DIDINGAS VAIZDAS

New Yorko keliasdešimto aukšto viešojo patalautojas sveičiui, rodydamas smogo dūmuose vos matomus dangoraižių kontūrus:

— Iš čia turėsite didingą žlungančios XX amžiaus civilizacijos vaizdą.

AIŠKUS ĮRODYMAS

— Mano dukrele — pasakoja tėvas Onutei — per daug nešnairuok į vaikus ir pasirink vieną, kad ir Petraitį. Aš esu tikras, kad jis tave myli.

— Bet iš kur, tėveli, gali žinoti?

— Kaip gi ne? Jau arti metai, kaip jis skolinasi iš manęs pinigų, ir, nežiūrint to, dar vis lankosi pas mus.

DĖKINGAS

Simtametis senis į užklausimą, kam jis yra dėkingas už savo tokią ilgą gyvenimą:

— Automatinoms, kurioms niekad nepastodavau kelio.

LAIMĖ

Laimingas viengungis į užklausimą, kam jis yra dėkingas už savo laimingą gyvenimą:

— Moterims, kurių niekad ne kibinau, ir toms, kurios paniekinamo mano pasipiršimą.

"Nėra reikalo būti kiekvienam ligi ausų įsimylėjusiam".

Povilas Gaučys

— "Kai nuo altoriaus pabėgs mylimoji, Nežmiršk Padėkoti".

Pr. D. Girdžius

"Mėginimas pakeisti patį charakterį prilygsta mėginimui aviną išmokyti rašyti".

Dr. J. Adomavičius

"Bet koks gi velnias ten Klaidėjoje — neišskaitau net ir "Gimtajame krašte".

VI. Bakūnas

PASAKA BE GALO

— Kodėl tu toks surūgęs?
— Pamečiau akinius ir dabar tol negaliu įeiti, kol jų nesusirasiu.

Kokia kalba rašyta?

"Toks maršrutas kruizinių reisų, kuriuos pradėjo laineris Litva".

(Tiesa) 1973. II. 7).

— Mamytė, ar tai tu ta pati ant sienos?

Laikas ir metai

(Iš dr. S. Aliūno prkalbos prof. B. Vitkaus suaktyviniame baliuje).

Ir visko čia šiandien lig valiai, Visus čia viskuo apdalys, Kai suruošė čia Balio salėj Balio profesorius Balys,

Kai kam jau švesti jubiliejus Nėra tikrai labai drasu, Nes baigia degi širdy aliejus Ir kraujas virsta jau džiusu,

Bet ne visi taip skystis gali, Laikas nenugali kitų, Ir kito nemačiau, kaip Balio, Kuris taip jaunas vis būtu.

Ir net pavydas didis ima, Kai jubiliatą pamatai Beveik visuose parengimuos Dar lyg jaunesnį nei prieš tai.

Ir noris klausit jubiliatą, Kaip reik sprukt laikui iš nągu, Kokios rūšies geriausias šatas Žmogui priduoja daug jėgų.

Ir čia dabar sušukti noriu, Garsiau už mūsų solistus:

— Profesoriau, kaip kad lig šiolei

"Subytink" laiką ir metus.